

VINERI • 4 AUGUST 2006 • ANUL LVI NR. 31

FOAIA

românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Grădina deliciilor

Pâinea noastră cea de toate zilele...

Învățământ și libertate de exprimare în Uniunea Europeană

CALENDAR ORTODOX

7 august, luni – †) Cuvioasa Teodora de la Sihla; Sf. Sfințit Mucenic Narcis, Patriarhul Constantinopolului
8 august, marți – Sf. Emilian Mărturisitorul, Episcopul Cizicului; Sf. Miron, Episcopul Cretei
9 august, miercuri – Sf. Apostol Matia; Sfinții 10 Mucenici Mărturisitori pentru icoana lui Hristos
10 august, joi – Sf. Mucenici: Lavrentie diaconul, Xist și Ipolit
11 august, vineri – †) Sf. Ierarh Nifon, Patriarhul Constantinopolului; Sf. Mare Mucenic Evplu arhidiaconul
12 august, sâmbătă – Sf. Mucenici: Fotie, Anichit, Pamfil și Capiton
13 august, duminică – Mutarea moaștelor Cuv. Maxim Mărturisitorul.

AGENDĂ

7 august

1864 – a luat ființă Primăria orașului București. Primul primar ales a fost Barbu Vlădoianu.

1881 – s-a născut marele compozitor român George Enescu.

8 august

1790 – s-a născut poetul Kölcsey Ferenc, autorul imnului național al Ungariei.

1982 – s-a stins din viață sculptorul român Boris Caragea.

9 august

1601 – a fost ucis pe Câmpia Turzii Mihai Viteazul, primul voievod român care a reușit aducerea (vremelnică) sub același sceptru a celor trei principate românești: Ardealul, Țara Românească și Moldova.

10 august

1884 – s-a născut Panait Istrati, scriitor român, autorul romanului Kira Kiralina.

11 august

1961 – a murit, la București, Ion Barbu, poet și matematician.

12 august

1816 – s-a născut, la București, Ion Ghica, reprezentant de frunte al generației de la 1848, fiul lui Dimitrie Ghica și al Mariei Câmpineanu.

13 august

1595 – Mihai Viteazul a învins oastea lui Sinan Pașa la Călugăreni.

1893 – s-a născut muzicologul, folcloristul și compozitorul Constantin Brăiloiu.

Poza săptămânii

– Cine o zâs că nu mi-s bune plăcintele cu brânză?

Aletea

Întâlnirea fiilor satului

La sfârșitul acestei săptămâni, între 4–6 august se va desfășura cea de-a VIII-a ediție a Întâlnirii aletenilor de pretutindeni. Manifestarea va începe vineri, la ora 12.00, programul din prima zi cuprinzând o paradă ecvestră, defilare în Piața Centrală, primirea festivă a oaspeților în piața din spatele Primăriei, program folcloric cu participarea delegației române din Macea, vernisarea expoziției de fotografii din creația lui Joschi Ament (Leimen), serată muzicală

în piața din spatele Primăriei, concertul formației Deja Vu. Sâmbătă dimineața de la ora 9.00 în Biserica Romano-Catolică se va săvârși Sfânta Liturghie în limba germană, după care va urma un program festiv în limba maghiară și germană, depunerea jerbelor la Monumentul Exilului, depunerea coroanelor în Grădina Eroilor. În cursul după-amiezii va avea loc un program muzical în piața din spatele Primăriei. Pe parcurs, de la orele 9.00, se va desfășura tradiționa-

lul concurs de gătit la Casa de Cultură Reibel Mihály. A doua zi a întâlnirii se va încheia cu tradiționalul bal cu merinde șvăbesc, ținut în Hala sporturilor. Duminică după-masă se va aniversa 10 ani de la primirea rangului de oraș al Aletei, va avea loc felicitarea celui mai vârstnic și celui mai tânăr locuitor, de la ora 15.00 se va ține un program folcloric, seara de la ora 19.00 va fi balul aletenilor iar de la ora 22.00 foc de artificii.

Eva Iova

Sibiu

Festivalul tradițiilor populare

Festivalul național al tradițiilor populare din Sibiu se desfășoară între 1 și 6 august și a ajuns deja la a cincea ediție. Organizat de Ministerul Culturii și de Institutul Cultural Român, în colaborare cu Centrele județene pentru promovarea și conservarea culturii tradiționale, îndeosebi cu Muzeul ASTRA din Sibiu, festivalul este conceput ca o manifestare spectaculară și interactivă. La fiecare edi-

ție participă reprezentanți ai câte unui județ din regiunile României. Anul acesta invitate sunt patru județe: Alba, Iași, Teleorman (România) și raionul Drochia (Moldova).

În avanpremieră ediției de anul viitor au fost invitați și reprezentanți ai comunităților românești din Serbia („Doina Căldășului”) și Ungaria (Echipa păstrătorilor de tradiții „Gheorghe Nistor” din Micherechi). E. I.

Jula

Ședință

Coaliția Românilor din Ungaria va ține vineri, 4 august, ședința adunării generale a organizației, cu scopul de a dezbate posibilitatea colaborării cu alte asociații românești la alegerile minoritare din octombrie 2006 și pentru a-și desemna candidații la alegeri. Ședința va avea loc la sediul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, Jula, str. Gh. Doja nr. 8.

Medgyesegyháza

Festivalul Lubeniței

În zilele de 4–6 august, la Medgyesegyháza, se va desfășura cea de-a XII-a ediție a Festivalului Lubeniței. Alături de numeroase spectacole și concerte, programe pentru copii și concursuri, manifestarea va cuprinde, sâmbătă înainte de masă, și un program cultural al naționalităților. La 5 august, de la ora 11.00, cu sprijinul Autogvernării Românești din Medgyesegyháza, va avea loc spectacolul Echipii de cameră a românilor din Ungaria și al Ansamblului Folcloric din Șiria. A.L.C.

A apărut...

Borșura „Mâncăruri tradiționale românești din Ungaria” se poate procura de la redacția „Foaia românească”, Jula, str. Gh. Doja, nr. 8.

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Ana Cefan făcând aluatul pentru vârzar.
(Foto: Anca Liana Crișan)

Învățământ și libertate de exprimare în UE

Zilele trecute, pe adresa Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria a sosit răspunsul Ministerului Învățământului și Culturii, la scrisoarea de protest semnată de mai multe instituții și organizații românești din Ungaria și trimisă la sfârșitul lunii mai a.c., în care reprezentanții comunității noastre au tras un semnal de alarmă referitor la una dintre întrebările de la bacalaureatul la istorie. Ministrul *Hiller István* a răspuns și în numele Cabinetului Primului Ministru.

În prima parte a scrisorii, *Hiller* descrie regulile și metodele pe baza cărora se întocmește formularul cu subiectele pentru bacalaureat. Explicând complexitatea și metoda tragerii la sorți a subiectelor, ministrul învățământului exclude faptul că liceele de naționalitate ar fi primit intenționat subiectul de la punctul 9/e: „Argumentați pe scurt cauzele pentru care se poate considera injustă din punct de vedere etnic acea parte din tratatul de pace, care fixa granițele noi ale Ungariei.”

În a doua parte a scrisorii ministrul *Hiller István* scrie: „Și după părerea mea, întrebarea, – și cu asta sunt de acord și profesorii în cauză – din punct de vedere metodologic, este inexactă și poate să producă confuzie, neînțelegere. Cu toate că cerința de bază a noului tip de bacalaureat este tocmai aceea ca elevul să-și poată exprima liber părerea, pe baza unui anumit material, expunându-și punctul de vedere prin argumente și formulându-și în mod independent poziția, și opinia mea este că judecata de valoare din întrebarea respectivă poate orienta elevul în răspunsul său într-o anumită direcție.

Trebuie avut în vedere ca nici măcar o formulare inexactă să nu deranjeze vreun popor, sau un grup din sânul unui popor. Ținând cont de aceasta, voi lua măsuri

ca Centrul Național de Examine și Evaluare pentru Învățământul Public să atragă atenția comisiilor de specialitate care elaborează subiectele de la examene asupra acestui fapt, iar în munca de elaborare a subiectelor de examene să fie atenți la o exprimare cât mai exactă.

Ministerul Învățământului și Culturii va face și în viitor tot posibilul pentru ca, în cursul activității didactice, pedagogii și elevii să-și urmeze propriile convingeri, atât legate de materiile predate, cât și în plan personal, ca nici un grup, nici o persoană să nu-și impună poziția asupra altora. Ne vom strădui ca în toate domeniile vieții școlare, deci și la examene, să prevaleze neștirbit libertatea de exprimare a opiniilor. Toată lumea are dreptul la libertatea opiniilor, lucru care este valabil și în legătură cu evenimentul istoric însemnat ca Tratatul de pace de la Trianon. Astfel, și părerea Dumneavoastră trebuie respectată. Totodată este corect ca oamenii de știință sau istoricii să își confrunte pozițiile pe tema cotiturilor istorice trăite în comun în Europa Centrală și de Est. Cu toții ne dorim ca disputele de specialitate, creatoare, lămuritoare, să ajute în continuare la apropierea popoarelor și țărilor noastre. Budapesta, 24 iulie 2006. Cu onoare, dr. *Hiller István*.” E. Iova

Gurmania 2006

În zilele de 28–29–30 iulie, în parcul Castelului *Almássy din Chitighaz*, a avut loc cea de-a doua ediție a festivalului gastronomic al românilor din Ungaria, intitulat „Gurmania”, festival organizat de Asociația Gastronomică a Românilor din Ungaria, sub înaltul patronaj al *PSS Sofronie*, Episcopul Bisericii Ortodoxe Române din Ungaria și al domnului prof. univ. dr. *Aurel Ardelean*, rectorul Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad.

Festivalul a fost deschis de *Tiberiu Boca*, vicepreședintele UCRU, moderatorul festivalului fiind *Petru Stan*, originar din Chitighaz. Programul cultural a început cu dansurile populare românești ale păstrătorilor de tradiții din Chitighaz, urmați de ansambluri și soliști români din Ungaria, au mai evoluat pe scenă solistul „Romeo” din Bichișciaba și ȋțerașul *Szegedi Imre* din Bichiș. În timpul programului, femeile din Chitighaz au pregătit pentru gustare un stand gastronomic românesc cu plăcinte tradiționale românești,

după rețetele culese de *Maria Pilan Kalcsó*, și publicate acum într-o mică broșură. Seara localnicii au fost invitați să petreacă momente de neuitat, un prilej minunat pentru relaxare și voie bună, cu evenimente culturale, dansuri și muzică pe placul tuturor generațiilor. Prima zi a festivalului s-a încheiat cu două concerte de muzică ușoară, „Románcok” și *Dolly Roll*.

Sâmbătă, în cea de-a doua zi a manifestării, festivalul a fost onorat de prezența *PSS Sofronie*, Episcopul Bisericii Ortodoxe Ro-

mâne din Ungaria, prof. univ. dr. *Aurel Ardelean*, rectorul Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad, *Aurelia Zmeu*, consilier la Ambasada României la Budapesta, *Mircea Opriță*, directorul Institutului Cultural Român din Budapesta. A fost reprezentată la acest festival și comunitatea românească din Budapesta, care a organizat tocmai pentru această zi o excursie la Chitighaz.

Dimineața, la ora 9.00, s-au înregistrat echipele participante la concursul de gătit – în număr de 20 –, iar membrii juriului au fost *PSS Episcop Sofronie*, dr. *Aurel Ardelean* și *Petru Stan*. După mai multe ore de gătit, ceea ce nu a fost un lucru prea ușor în canicula din acea zi, s-a anunțat rezultatul, din care a reieșit că, de fapt, toată lumea este câștigător.

(Continuare în pag. a 4-a)

Grădina deliciilor

Acesta este, în traducere românească, titlul unei scrieri a filosofului francez *Jean Delumeau*. Desigur, este o trimitere clară la paradis, la modul cum acesta a fost conceput în cultura medievală.

Timp de trei zile, la propriu, parcul castelului din Chitighaz s-a transformat într-o grădină a deliciilor, cu adevărat paradisiacă, în ciuda căldurii necruțătoare a lunii lui cupzor.

Și poate tocmai datorită lunii lui cupzor, în ultima sâmbătă a lunii, s-au încins cuptoarele în parcul chitighăzean, pentru a pregăti deliciile menite să încante nu doar gusturile, ci poate mai curând sufletele.

Sfârșitul de lună a însemnat, pentru românii din Ungaria și pentru invitații lor, întâlnirea cu tradiția culinară românească locală, în cadrul festivalului „Gurmania”, anume gândit pentru gurmanzi (și nu numai).

Este bine știut că din cultura unui popor nu poate lipsi arta culinară. Dacă cineva dorește să se familiarizeze cu o anumită civilizație, de pildă atunci când călătorește pe alte meleaguri, neapărat trebuie să treacă și proba gustului.

Tot așa, cine vrea să-și cunoască pe românii din Ungaria, e obligat să le cunoască bucătăria. Și ce ocazie mai potrivită decât un festival culinar, anume gândit pentru gurmanzi? Și cine, în afara excepțiilor ce țin de sfera patologică, măcar o dată în viață, nu a simțit plăcerea gustului?

Atunci când această plăcere e dozată, când are măsură, când nu se transformă în poftă bolnăvicioasă sau patimă, iar, pe deasupra, i se mai adaugă și un oarecare rafinament, o deprindere, poate deveni cu adevărat artă: arta culinară.

Această artă presupune, în primul rând, bucătarul. El sau ea este maestrul. Dar nu poate exista în afara degustătorului, a celui care consumă arta. La fel cum un tablou al oricărui mare artist nu-și justifică existența în absența privitorului.

Fără a mai pune pe jar alte cuvinte, voi spune că la Chitighaz s-au adunat, la sfârșit de cupzor, bucătari și degustători, artiști în adevăratul sens al cuvântului și consumatori de artă, de data aceasta la propriu.

Sufletul Chitighazului, sufletul manifestării, oficianul principal al bucuriilor zilelor toride de vară, în răcoa-

rea parcului castelului local, parc transformat în grădină a deliciilor, a fost Doamna *Maria Pilan Kalcsó*.

Maria Pilan Kalcsó a săvârșit o trudnică muncă anul trecut, dar pe cât de grea, pe atât de frumoasă: din casă în casă, din sat în sat, a cutreierat românitatea ungureană în lung și-n lat, căutând rețete tradiționale românești și gătind bucate alese, cot la cot cu alte bucătărese.

Acestei distinse Doamne (nu întâmplător scriu cu majusculă, întrucât tot ceea ce a făcut și face o recomandă) i se cuvine maternitatea spirituală a festivalului. Deoarece ei i-a aparținut ideea organizării acestui tip de manifestări.

Și cum proprietatea intelectuală e tot atât de importantă (cel puțin) ca orice alt tip de proprietate și, în Uniunea Europeană, este ocrotită prin lege, nici un cuvânt sau comentariu suplimentar nu poate aduce vreo completare. Concluzia: adevărata manifestare dedicată bucatelor românești s-a desfășurat – cu succes – în parcul Chitighazului, la sfârșitul lui cupzor, iar sufletul ce-a încălzit multe inimi răcite de indiferență a fost Doamna *Pilan Kalcsó*.

(Continuare în pag. a 5-a)

VIZIONAȚI ECRANUL NOSTRU PE INTERNET!

Ecra
Nost
www.mtv.hu

Gurmania 2006

(Urmare din pag. a 3-a)

Marele Premiu pentru gustoasele tăcuțe cu brânză a fost acordat organizatoarei festivalului *Maria Pilan Kalcsó*.

Premiul I – *Ana Cefan*, Micherechi (vârzar)

Premiul II – *Ioan Novac*, Chitighaz (tărhană de la munte)

Premiul III – *Maria Pilan* și *Ileana Sabău*, Chitighaz (pancove)

Premiul special al juriului – Asociația Vânătorilor din Chitighaz (tocăniță de căprioară)

Mențiune I – *Gheorghe Ardelean*, Chitighaz (tocăniță ardelenască de vară)

Mențiune II – *Mihai Malét* și *Ștefan Dila*, Chitighaz (tocăniță turdeană)

Mențiuni speciale au primit pentru vinete la grătar *Gheorghe Popa* din Cenad, pentru pește la grătar cu mușei și cimbru *Mircea Birta* din Macău, iar pentru frigărui haiducești *Ioan Lițiu* (Chitighaz) și echipa de teatru amator al MĂV.

Programul cultural de după-masă a fost deschis de gemenele *Ana* și *Maria Jula*, din Cuvin, care prin cântecele lor au adus în sufletele noastre multă bucurie și ne-a făcut să pătrundem în lumea de vis a copilăriei. A urmat apoi spectacolul de țiteră a lui Szegedi Imre și evoluarea pe scenă a Ansamblului „Ghiocelul” din Giroc, județul Timiș, care a prezentat o variată suită de dansuri populare cu Jocuri de pustă, Jocuri de fete –

Oltenești, Dans din zona Oașului, Jocuri feciorești din zona Transilvaniei, Dans din Nordul Moldovei și Jocuri din zona de munte a Banatului, și a soliștilor *Anicuța Popovici*, *Florica Mureșan*, *Elena Jurjescu*, *Marius Matei*, *Ionel Filimon* și maestrul la taragot *Luță Popovici*. În realizarea spectacolului cultural-folcloric românesc, organizatorii au fost ajutați de directorul *Adrian Șimon*, de la Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național Arad. Programul de sâmbătă s-a încheiat noaptea târziu, cu concertul a două formații de muzică ușoară românească din Arad.

A treia zi a festivalului românesc a început cu Sfânta Liturghie, oficiată la biserica ortodoxă din Chitighaz, de preotul paroh *Florin Olteanu* și preotul *Petru Jula* din România. După Sf. Liturghie, toată lumea a fost așteptată să ia masa în curtea Castelului Almásy.

După-masă, talentata cântăreață originară la Chitighaz, *Barbara Otlăcan*, a susținut un concert de muzică ușoară, după care a urmat concertul Deja-vu și mult așteptata formație Biki.

Cele trei zile ale Festivalului Gurmania a atras în minunatul parc al Castelului din Chitighaz mii de oameni, a unit români și unguri, tineri și bătrâni, bucătari și gurmanzi.

Anca Liana Crișan
(Fotoreportaj în pag. a 16-a)

Comentariul săptămânii

Pâinea noastră cea de toate zilele...

Departa de mine intenția de-a face cronică vreunei manifestări culturale; o vor face alții, profesioniști în materie și mult mai obiectivi. Doresc doar să reînvie niște imagini văzute aieva, prin ochelarii pe care-i port din dorința expresă de a părea mai șmecher.

Cel de-al doilea Festival Gastronomic al Românilor din Ungaria – cel autentic, nefardat cu pudră și parfumi de duzină – a dăruit chitighăzenilor trei zile de adevărată sărbătoare. O sărbătoare sinceră, lipsită de pompa vanității și a egoului cocoțat la tribună; o sărbătoare binevenită într-un moment în care lupta de interese din sânul românimii din Ungaria degenerază încet-încet într-un război fratricid, cu pericolul de-a distruge valori venite din vremurile ancestrale ale unui neam viguros, zămislit a supraviețui stihilor universului.

Am trăit intens efervescența acestei întâmplări a sufletului românesc pripășit aici, lăsându-mă în voia cântecului, a muzicii, a graiului și a minunățiilor săvârșite peste veacuri de bucătăria străbună. Aroma îmbătătoare și culoarea mirifică a bucatelor tradiționale au încântat ochiul și stomacul Măriei Sale, Omul, indiferent de limba în care a rostit pentru prima oară cuvântul „mamă”. Am fost cu toții părtași la un Festival născut din dorința sinceră de-a pune ca ofrandă pe masa Domnului, iubirea pentru aproape. Dincolo de bucuria de-a trăi împreună clipe de neuit,

manifestarea de la Chitighaz are însă valențe mult mai mari, poartă în ea un mesaj istoric, care, prin noi, cei de azi, călătorește în timp și spațiu către cei ce vor veni mâine, în contextul continuității noastre spirituale.

Prezența la această bucurie a sufletului românesc, a PSS *Sofronie*, a fost mai mult decât benefică, o necesitate psihologică ajunsă la maturitate.

Prezența Sfinției Sale printre noi, trup și suflet, este astăzi imperios necesară!

Dumnezeu ni l-a hărăzit ca păstor spiritual, spre a aduna o turmă rătăcită, unde toată oaia paște în derivă. Am avut onoarea de a-i asculta vorba domolă și plină de tâlc, adevărată hrană spirituală a creștinului de rând.

Contactul direct și degajat cu oficialitățile Ambasadei României de la Budapesta și al mass-mediei de naționalitate reprezentate de profesioniști în materie care ne-au cinstit cu prezența, mi-au întărit crezul într-o lume nouă, liberă, fără granițe sau bariere ideologice absurde, ridicate de cei ce s-au „îngrădit cu-averea și mărirea în cercul lor de legi” – vorba Luceafărului.

Festivalul acesta se vrea al tuturor celor ce-l primesc în suflet, al celor prezenți, dar și al celor care, l-au onorat cu lipsa. La urma urmei, e și asta un soi de onoare, în fața căreia ne putem scoate clopul!

Din păcate, apelul la unitate lansat de domnul Cretă, n-a fost recepționat de

toți cei înzestrați de Mama Natură cu urechi, deși sunt ferm convins că și domnia sa ar fi fost cinstit cu un blid de ciorbă și-o vorbă de omenie, la fel ca oricare muritor de rând, oaspete al praznicului românilor.

Echipa de artiști amatori venită din România, de la Giroc, spre a ne delecta sufletele, ne-a oferit momente mai mult decât înălțătoare, făcându-ne să trăim intens bucuria de-a fi români și oameni, ce sfințesc locul în care-și duc traiul.

Amfitrionul și inițiatorul festivalului, doamna *Maria Pilan Kalcsó*, o țărancă înzestrată cu multă voință și suflet curat, s-a făcut luntre și punte, ca toate să fie bine rânduite. Munca dânzei și a familiei sale, dincolo de imensele sacrificii materiale și morale, au ridicat-o mult în ochii celor ce-o cunosc în stare să mute și munții din loc, dacă e vorba de-a da ceva oamenilor. S-a întregit însă cineva, vreodată, oare ce-i în sufletul acestei femei?

I-am citit în ochi amărăciunea ce i-au aruncat-o unii semeni de-ai săi, din vanitate și reavoință, lăsând-o pradă unei mari decepții, rană adâncă ce se vindecă greu!

Mulțumirile noastre sunt mult prea puține în raport cu jertfa și sudoarea ei. Dumnezeu să te binecuvinteze, Marie, că locul tău e printre noi! Nu lăsa meschinăria vieții să te încovoie sub povara pe care o porți și-n locul nostru!

Ioan Lițiu, Chitighaz

În curând:

www.gurmania.hu

Până la 28 iulie 2006

În caz că într-o localitate, până în ziua de 28 iulie 2006, pe lista de înregistrare a minorității figurează minimum 30 de nume, se vor anunța alegerile de autoguvernări minoritare în acea localitate.

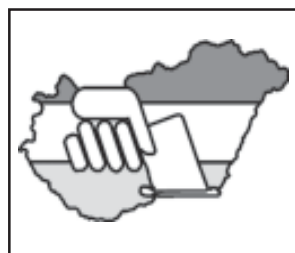
Până la 4 august 2006

Toți cetățenii cu drept de vot la alegerile minoritare (adică persoanele care s-au înscris pe listele minorităților) vor primi un anunț prin

poștă despre locul și data alegerilor.

Din 28 iulie 2006

Se vor face înregistrările asociațiilor de desemnare la organele electorale locale, județene sau naționale. Asociațiile naționalităților trebu-

ie să se înregistreze încă înainte de a desemna candidați.

Până la 8 septembrie

Desemnarea și înregistrarea candidaților la comisiile electorale.

1 octombrie 2006, între orele 6-19

Ziua alegerilor. Alegerile minoritare se vor ține în locuri diferite de celelalte alegeri. În comisia electorală locală pot delega câte un membru asociațiile care au candidați în localitatea respectivă. Fișele de votare vor fi bilingve: în maghiară și în limba minorității respective. Numele candidatului va apare în limba minorității numai în acel caz, dacă asta a cerut candidatul personal.

E. Iova

ALEGERI MINORITARE 2006

În toamna anului 2006, conform ultimelor date ale Biroului Electoral Central, în 46 de localități ungare se vor ține alegeri de autoguvernări românești.

Vă publicăm mai jos cele mai importante date legate de alegerile minoritare din 1 octombrie 2006.

Grădina deliciilor

(Urmare din pag. a 3-a)

Cum am putea mai bine descrie ce s-a petrecut în acele zile de grație? O serbare câmpenească. O serbare a familiei. A familiei românilor din Ungaria, în care au intrat, cât se poate de natural, toți oaspeții veniți din România, dar și maghiari localnici.

S-a gătit, s-a gustat, s-a apreciat, s-au dat premii, s-au omenit cu toții, s-au veselit, s-au bucurat. Dar nu impersonal, cum ar putea sugera reflexivul, ci cât se poate de aieva. M-am adăugat și eu celor ce au gustat, au apreciat și s-au bucurat. Astfel, am fost omenit cum se cuvine.

Pentru că așa au hotărât organizatorii, am făcut parte din juriu. Am privilegiat mâncărurile tradiționale (tăscuțele cu brânză, vărzările, tărhana, pancovele), dar am onorat și bucatele deosebite (tocănița de căprioară), precum și alte mâncăruri tradiționale (peștele cu mujdei, dovleceii, frigăruile).

Am acordat premii tuturor segmentelor românimii prezente. N-au scăpat laurii nici chitighăzenii, nici micherechenii, nici cenădanii, nici măcăuanii. Au fost, de fapt, premiați cu toții. Pentru că toți au câștigat participând.

Este momentul acum să amintesc faptul că am patronat manifestarea românească de la Chitighaz împreună cu Domnul Rector Aurel Ardelean al Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad, care a participat împreună cu soția sa, amândoi având rădăcini în Chitighaz. De asemenea, prin grija Domniilor lor, dar și a Doamnei Director al săptămânalului „Foaia românească”, Eva Iova-Șimon, precum și a Doamnei Maria Pílan Kalcsó, au fost asigurate diplomele și premiile pentru participanți.

Dar nu numai trupul a fost îndestulat, ci și sufletul s-a bucurat. Atunci când un om este ospătat cum se cuvine, după toate legile ospitalității, la noi, la români, se zice că a fost omenit. La

Chitighaz am fost omeniti cu toții.

Și mai trebuie adăugat ceva: artei culinare i s-a adăugat bucuria jocului (căreia toți copiii prezenți i-au fost protagoniști) și bucuria spectacolului: muzică populară de calitate (românească) și muzică ușoară nu mai puțin apreciată de spectatori.

La românii din Chitighaz se bucură de mare trecere folclorul bănățean. Iar bănățenii au oferit românilor din Ungaria, la Chitighaz, un regal: porturi populare autentice, îmbrăcate de soliști vocali și instrumentiști de prim ordin, dar și de dansatori pe măsură. Și frumoasele cântece populare și jocuri românești. Și nu numai din Banat, ci și din Crișana, Mărginimea Sibiului, Țara Oașului, Oltenia...

Sufletele noastre au fost desfătate. Iar giuvaerul neprețuit, pe cât de delicat, pe atât de puternic, a fost artista Elena Jurjescu-Todi care, atunci când a apărut pe scenă, cu salbă de taleri din timpul Împărătesei Maria-Tereza, cu ceapsă și opreg, cu coșitele împletite și cu opinci în picioare și când a început să cânte și să doinească, răsunând totul primprejur de vocea ei cutremurătoare, mie, unul, mi s-a făcut pielea „de găină”.

Și pentru că toți cei ce ne încapătănăm să mergem mai departe, trecând peste toate murdăriile pe care alții le aruncă în noi, depășind toate obstacolele, învingând piedicile și ocolind capcanele dibaci ascunse-n calea noastră de cei ce ne vor pieirea, tânără generație înseamnă justificarea sacrificiului nostru, și lor, pruncilor și junilor le-au dăruit organizatorii un spectacol pe potrivă.

Vedetele programelor pentru tineri au fost, indubitabil, surorile gemene Ana și Maria Jula din Arad, fiicele preotului ortodox din Cuvin (al cărui nume de familie trimite la rudeniile sale din Jula, pe care dânsul le-a cunoscut, dar acum s-au mutat de la noi la Domnul).

Cele două gemene, eleve

în clasa a cincea la prestigiosul liceu de arte „Sabin Drăgoi” din Arad, la secția muzicală, au fost distinse la numeroase concursuri din România și din străinătate și se pregătesc pentru un turneu în Germania. Ana și Maria Jula au adus bucurie copiilor din Chitighaz, care au urcat pe scenă imitând pașii lor de dans, dar s-au și zbuenguit în fața scenei din parcul castelului. Au cântat măiestru.

Dar i-au umplut pe toți de frumusețe spirituală și în ultima duminică a lunii lui cupor, la Sfânta Liturghie de la biserica românească (la care au participat localnicii și oaspeții doritori de întâlnire cu Dumnezeu, întrucât pe parcursul Dumnezeieștii Liturghii toate programele au încetat), unde au cântat, împreună cu mămica lor, Doamna Presbiteră Jula din Cuvin, frumoasele noastre cântări liturgice și privesc, au spus poezii religioase și rugăciuni, stămind admirația unanimă a credincioșilor prezenți.

Pentru toate, Doamne, Îți mulțumim. Îți mulțumim că ne-ai îngăduit să petrecem o vreme binecuvântată în grădina deliciilor, răcoriți de aerul proaspăt pe care ai rânduit să ni-l dăruiască arborii, dar răcoriți și de bucuria de a fi împreună. Îți mulțumim și Te rugăm să ne ajuți să repetăm și altă dată bucuriile pe care Tu, prin cei ce-ți slujesc, le-ai revărsat peste noi.

Dragă Doamnă Maria Pílan Kalcsó, Bunul Dumnezeu să Vă răsplătească și să Vă dea putere să continuați ceea ce ați început. Binecuvântarea Domnului să se reverse peste Domnia Voastră și peste toată casa Voastră.

Aceeași binecuvântare peste toți participanții, deopotrivă chitighăzeni, micherecheni, julani, măcăuani, bichișeni, cenădani, din România sau Ungaria!

Domnul Dumnezeu să ne ție pe toți în dragostea Sa părintească!

† Episcopul Sofroniu al II-lea al Cetății Jula

Festivalul Castraveților din Micherechi

12-13 august 2006

Ediția a IV-a

12 august, sâmbătă

14.00 Parada grupului de majorete din Mezőberény, spectacol pe scenă

Deschiderea festivă (dr. Perjési Klára, deputat în Parlament, Teodor Martin, primar)

15.00 Deschiderea expoziției de icoane a Elenei Ruja și a expoziției de picturi a lui Robert Corvus Cora (la Căminul Cultural „Gh. Dulău”)

15.00 Spectacolul tinerilor instrumentiști din Micherechi pe scena Festivalului

16.00 Concursul generațiilor, concurs de castraveți – în superlative

18.00 Concert Formația Millenium (din România)

20.00 Concert L.L. Junior

21.00 Concert RMS, formația lui Balázs Petrușan

23.00 TVR CLUJ (Concert pentru tineret)

13 august, duminică

7.00 Concurs de gătit

10.00 Șah simultan

12.00 Anunțarea rezultatelor, înmânarea diplomelor

13.30 Spectacol folcloric: vor participa ansamblurile de dansuri populare din Bichișciaba, Jula, Chitighaz, Cenadul Unguresc, Micherechi, Ansamblul profesionist de dansuri populare Ordasok din Budapesta; TVR CLUJ – „Vine Cluju’ pe la noi!”

19.00 Concert Stefi și Zsizi

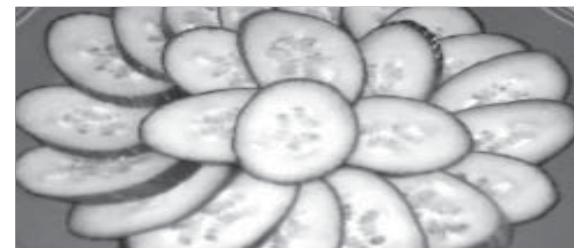
20.00 Concert BON BON

21.00 Tragerea tombolei

21.30 Foc de artificii

22.00 Concert Stage Line

Festivalul este organizat sub înaltul patronaj al doamnei ministru
dr. Lamperth Mónika

Câștigați bilet la expoziția Munkácsy!

2.

Autogovernarea Românească din Bichișciaba oferă cinci bilete cadou (câte unul în fiecare săptămână) celor care vor răspunde corect la întrebările publicate în Foaia românească. Răspunsurile pot fi trimise pe cale poștală, până în prima vineri după apariția numărului în care a apărut întrebarea. Răspunsul la a doua întrebare se va trimite până pe 1 august, pe adresa 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8.

Pe plic însemnați: „Munkácsy la Bichișciaba”.

Întrebarea săptămânii a 31-a:

Cum se numește manifestarea tradițională care în fiecare an se organizează pentru copiii români în orașul Bichișciaba?

Răspuns: _____

Nume: _____

Adresa: _____

Telefon: _____

RadioNetRomân

www.triplexregio.net

Thomas A. Kempis

Imitatio Christi sau Urmând pe Cristos

Numai în Dumnezeu să ne căutăm mângâierea

Orice aş dori şi orice aş gândi despre adevărata şi desăvârşita mea mângâiere, n-o aştept în viaţa aceasta, ci în cea viitoare. Chiar dacă aş avea toate mângâierile lumii şi m-aş desfăta în toate plăcerile ei, ştiu bine că acestea nu pot să țină multă vreme (şi chiar dacă ar ţine, setea inimii nu s-ar potoli). De aceea, suflete al meu, tu nu poţi avea mângâiere deplină şi bucurie neschimbată decât numai în Dumnezeu, care mângâie pe cei săraci şi ridică pe cei smeriţi. Aşteaptă încă puţin împlinirea făgăduinţei lui Dumnezeu şi vei avea din belşug în cer toate bucuriile! Dacă însă alergi după bucuriile timpului de acum vei pierde pe cele cereşti şi veşnice. Foloseşte-te de cele de acum numai atât cât este

nevoie, dar dorinţa inimii să-ţi fie la cele veşnice. Nici un bun vremelnic nu te poate satura, fiindcă nu ai fost făcut să te îndestulezi din cele trecătoare. Chiar dacă ai avea toate bunurile din lume, tot n-ai putea afla în ele adevărata pace şi fericire. Căci Dumnezeu, care a făcut toate, este mai bun decât tot ce a făcut El. Da, numai în Dumnezeu este fericire, dar această fericire nu este fericirea pe care o cunosc şi o laudă cei ce iubesc lumea, ci aceea pe care o aşteaptă adevăraţii credincioşi ai lui Cristos, aceea pe care o gustă numai sufletele evlavioase, care trăiesc după duh, şi numai inimile curate, „a căror cetăţenie este în ceruri”, o gustă din când în când câte puţin. Deşartă

şi scurtă este orice mângâiere care vine de la om. (Deşartă, pentru că trece ca şi oamenii care o dau; deşartă, pentru că niciodată nu va putea satisface trebuinţa inimii însetate după mângâiere. Adevărată şi fericită este numai mângâierea pe care o primim de la Adevăr înăuntrul nostru. Omul evlavios poartă cu sine pretutindeni pe Cristos, Mângâietorul său, şi zice către El: Ajută-mi Doamne Isuse, în orice loc şi-n orice timp! Mângâierea mea aceasta să fie; să pot trăi, fără să mă tulbur, lipsit de orice mângâiere omenească şi fiind părăsit şi de mângâierea sufletească, voia şi dreapta încercare a lui Dumnezeu să fie mângâierea mea cea mai mare; căci „Tu nu Te cerţi fără încetare şi nu ţii mânia pe veci”.

Amintiri cu sfinţi culese de Daniel Brânzei

Oameni care au fost, influenţe care vor rămâne...

„Aduceţi-vă aminte de mai marii voştri, care v-au vestit Cuvântul lui Dumnezeu; uitaţi-vă cu băgare de seamă la sfârşitul felului lor de viaţă, şi urmaţi-le credinţa!” Evrei 13:7

Richard Wurmbrand

Cel ce-i acuză foarte uşor pe ceilalţi de cele mai multe ori unul care se acuză singur. De obicei vedem lucrurile nu aşa cum sunt ele, ci aşa cum suntem... noi. Îl vizitam a doua oară împreună cu unul din fraţii păstori veniţi din România. Din vorbă în vorbă, fratele musafir a ajuns să descrie situaţia dezolantă a bisericilor din ţară, pline de fraţi fireşti etc.... Atmosfera se înnoirise cumva de pesimism şi de resemnare. Se lăsase parcă o ceaţă a „defetismului” religios. Am tăcut cu toţii. Era o tăcere stingheră pe care nu ştiam cum să o rup. Deodată, glasul fratelui Wurmbrand a răsunat triumfător: „Slavă Domnului pentru creştinii fireşti! Din ei se poate face cel mai uşor creştini duhovniceşti! Nu-i

asa? E mult mai uşor să lucrezi cu ei decât cu musulmanii sau cu ateii. Dumnezeu v-a dat o materie primă cu care să lucraţi foarte uşor. Sunt milioane de credincioşi fireşti în România. Este treaba voastră să-i faceţi „duhovniceşti.” Dintr-o singură

trăsătură de condei, logica fratelui Richard transformase handicapul într-un avantaj, neajunsul într-o oportunitate! Când te plângi de starea jalnică în care se află societatea, întreabă-te: „Sunt parte din problemă sau din soluţie?”

Restricţii la legea anti-convertire din India

Statul indian Madhya Pradesh a adăugat noi restricţii la legea anti-convertire. Reprezentantul organizaţiei „Vocea Martirilor”, Glenn Penner, declară, că „dacă o persoană doreşte să îşi schimbe religia trebuie să obţină acordul guvernului, iar dacă răspunsul guvernului este unul negativ, acea persoană nu poate trece la creştinism. Prin aceste restricţii se încearcă, de fapt, stoparea răspândirii Evangheliei. Mii de hinduşi vin la Hristos, iar militanţii hinduşi sunt deosebit de îngrijoraţi de această situaţie”. Penner consideră că trupul lui Hristos va ieşi învingător, însă este nevoie de sprijin în rugăciune pentru zilele următoare. „Să le ceri creştinilor să se supună acestei legi, ar însemna să afirmi că guvernul dispune de autoritatea care îi revine de drept lui Dumnezeu. Creştinii îi dau cezarului ce este al cezarului, însă nu îi pot da ceea ce este al lui Dumnezeu. Personal, cred că majoritatea creştinilor nu vor respecta această lege, chiar dacă vor avea de înfruntat multe neplăceri”, a precizat Glenn Penner.

Rugăciuni pentru evanghelizări în Bolivia

În urmă cu un an, un pastor bolivian a simţit chemarea să prezinte Evanghelia unui trib primitiv, însă nu a găsit modalitatea eficientă de evanghelizare. Pastorul a primit un cub evanghelic şi o broşură, care proveneau de la organizaţia „E3 Partners”. Un membru al organizaţiei s-a oferit să îl instruiască misionar, care poate acum împărtăşi Evanghelia într-un mod eficient.

Creştinii sunt încrezători după atacurile cu bombă

Au trecut aproape trei săptămâni de la atacurile cu bombă din oraşul indian Bombay. Reprezentantul organizaţiei „Words of Hope”, Lee DeYoung, afirmă că partenerii lor indieni s-au arătat hotărâţi să se implice în lucrările de ajutorare. „India este destul de obișnuită cu atacurile teroristilor islamici. Au existat şi atacuri din partea militanţilor hinduşi, însă cele islamice par a fi considerate drept etalon.” DeYoung mai spune că lucrătorii misionari încearcă să evalueze impactul pe termen lung al exploziilor. El consideră că atacurile pot avea un impact pozitiv, în sensul că cei credincioşi vor putea oferi soluţii la problemele existente. Rugaţi-vă împreună cu organizaţia „Words of Hope” ca Dumnezeu să deschidă uşi pentru răspândirea Evangheliei în India. „După unele discuţii cu lucrătorii noştri din cadrul organizaţiei, noi sperăm ca misiunea să nu fie îngreunată, ci să dispunem de noi ocazii de evanghelizare în viitorul apropiat”, a conchis reprezentantul organizaţiei „Cuvintele Speranţei”.

Proiecte pentru săracii din Jamaica

Proiectul „O nouă viaţă, o nouă speranţă” al organizaţiei „Food for the Poor”, are ca scop principal combaterea sărăciei din Jamaica şi Haiti. Organizaţia dezvoltă sate de pescari, oferind oamenilor instruire, bărci şi alte echipamente pentru realizarea unor câştiguri mai mari. În schimb, pescarii trebuie să ajute comunitatea locală şi să transmită mai departe meşteşugul învăţat. Proiectul reprezintă o încercare de a oferi soluţii pentru ajutorarea celor mai săraci dintre săraci, transmite organizaţia misionară Mission Network News.

R. Păţacş

Cununii la Micherechi

Ultima sâmbătă din luna iulie a chemat mulți miche-recheni să împărtășească bucuria a patru tineri, care au hotărât să-și unească sorțile în Sfânta Biserică strămoșească. Părintele paroh *Ioan Bun* i-a cununat pe mirele *Tiberiu Gomboș* cu mireasa *Maria Puskar*, nași fiind *Vasile* și *Maria Ruja*, și pe mirele *Balazs Rocsin* cu mireasa *Edit Bordaș*, nașii lor

fiind *Csaba* și *Brigita Nagy*. Cele două familii noi s-au bucurat în acea zi importantă din viața lor de Taina Sfintei Cununii, care este „un act de origine dumnezeiască, în care, prin preot, se împărtășește harul Sfântului Duh unui bărbat și unei femei ce se unesc liber în căsătorie” (D. Stăniloae).

E. I.

Nunta creștină

Ca nunta să fie cu adevărat taină mare și sfințită trebuie să știți că nunta are unsprezece reguli canonice. Și numai atunci când se face după aceste reguli nunta este adevărată nuntă creștinească și adevărată Taina mare.

Nunta este rădăcina firii omenești, cum o numește dumnezeiescul Apostol Pavel. El spune așa: *Dacă rădăcina este sfântă, sfinte vor fi și ramurile. Iar dacă rădăcina este sălbatică, sălbatică vor fi și ramurile ei.*

El numește nunta Taină, că este una din cele șapte Taine. Dar nu taină, ci taina aceasta mare este – zice de nuntă –, iar eu zic vouă: în Hristos și în Biserică. Dacă s-a făcut cununia în biserică, ea închipuie unirea cea duhovnicească din ceruri a Bisericii cu Hristos.

Nu după ce ți-ai bătut

joc, te unești prin cununie cu o fecioară. Te-ai dus să faci armata și dai buzna să te însori. Dacă faci așa, nu-i bine! Cununia este de 2000 de ani în Biserică lui Hristos. Taina lui Hristos este numai când se face cununia în biserică.

Când am fost la Ierusalim, am fost la Cana Galileii, unde s-a prefăcut apa în vin; că prima minune a făcut-o Mântuitorul la nunta din Cana. De aceea nunta a ridicat-o la rangul de Taină, cum este Sfânta Împărtășanie, Botezul, Spovedania, Sfântul Maslu, Preoția, tot așa de mare Taină este și nunta.

Acolo am fost și am văzut vasele de piatră unde s-a prefăcut apa în vin și le-am sărutat. Sunt două vase de cremene, galbene. Evanghelia spune că șase

vase au fost; două le-am văzut la Sfânta Ana, la muzeu, două la Cana și două s-au pierdut de 2000 de ani.

Aceste vase în care Mântuitorul a prefăcut apa în vin sunt puse în biserică; ele au icoane frumoase și perdele de aur, să se închine lumea, să sărute icoanele și pe urmă aceste vase.

Dar Taina Nunții pe care o fac creștinii azi, vai și amar de noi! Cum s-a stricat sfințenia acestei Taine! Cum ne-am depărtat de sfințenia Tainei acesteia, cât cerul de pământ!

Ca să vă dați seamă de aceasta, ascultați cu atenție care sunt cele unsprezece reguli canonice ale nunții creștine ortodoxe, după canoanele Bisericii lui Hristos.

(Va urma)

(Din volumul „Ne vorbește părintele Cleopa”)

Pelerinaj la Hodoș-Bodrog

Autogovernarea Românească din Chitighaz organizează în zilele de 14–15 august, de Adormirea Maicii Domnului, un pelerinaj la mănăstirea Hodoș-Bodrog din județul Arad. Excursia se efectuează cu sprijinul obținut prin concurs de la Fundația Publică pentru Minorități, astfel pelerinajul la mănăstire este gratuit pentru participanți. Sunt

asteptați să se înscrie cât mai mulți credincioși chiar și din localitățile vecine, în autocar fiind disponibile 44 de locuri. Pentru înscriere se poate apela la tel: 06-66/250-276 sau la *Petru Selejan*, președintele Autogovernării Românești Locale, la numărul 06-70/312-3435.

A. L. Crișan

Conferința preoților ortodocși români din Ungaria

(Comunicat de presă)

Moto: „Nu vă întristați, ca ceilalți, care nu au nădejde.”

(1 Tes. 4, 13)

Speranțele poporului lui Dumnezeu transcend lumea aceasta. Poporul lui Dumnezeu, întotdeauna și pretutindeni, și-a îndreptat privirile către Domnul „Cel ce a făcut cerul și pământul” (Ps. 120, 2).

În cursul istoriei, așteptările poporului lui Dumnezeu au fost exprimate de Biserică. Biserica Universală este reprezentată deplin de Biserica locală aflată în comuniune cu Sinodul Episcopilor Bisericii Universale. În ceea ce ne privește, Biserica locală este Sfânta Episcopie Ortodoxă Română din Ungaria.

Biserica Română a fost mereu purtătoarea stindardului aspirațiilor românești. Este și astăzi. De aceea, Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria înțelege să-și asume în totalitate responsabilitatea pentru viitorul tuturor fiilor și fiicelor ei, atât în perspectiva veșniciei, cât și în ceea ce privește viitorul imediat, al vieții sociale a părții Neamului românesc trăitoare în binecuvântatul pământ al Ungariei.

Pentru îndeplinirea acestor nobile idealuri, în conformitate cu prevederile legilor țării, preoțimea dreptmăritoare care deservește suflarea românească din Ungaria, întrunită în Conferință Preoțească la Budapesta, capitala țării, în data de 3 august 2006, sub protia Prea Sfinției Sale, Domnul Domn *Sofroniu* al II-lea al Cetății Julei, își înalță către Ceruri rugăciunea, cerând de la Atotputernicul Dumnezeu să binecuvinteze strădaniile românilor din Ungaria în importanta misiune de alegere a celor mai potriviți reprezentanți pentru minoritatea română din această țară.

Conferința Preoților Ortodocși Români din Ungaria, împreună cu Asociația Doamnelor Ortodoxe Române și cu Asociația Tinerilor Ortodocși Români din Ungaria, toate funcționând sub oblăduirea Sfintei Episcopii Ortodoxe Române cu reședința la Jula, cheamă toată suflarea românească din Țara Ungurească să-și exercite dreptul constituțional de vot și îi îndeamnă pe toți aparținătorii Națiunii greco-orientale române din Ungaria să-și aleagă reprezentanții din rândurile celor care beneficiază de binecuvântarea Bisericii.

Nu este totuna cine ne va conduce. Pentru demnitatea națională, pentru armonie și conlucrarea fructuoasă între Biserica locală și autorități, avem nevoie cu toții de acei oameni pregătiți să-și asume total identitatea culturală românească. Acum este momentul să descurajăm toți aventurierii, impostorii și, nu în ultimul rând, trădătorii aspirațiilor noastre minoritare, pe cât de firești, pe atât de europene, conforme generoaselor principii democratice ale legislației statului în care trăim. Acum, numai de noi depinde totul. Așa să ne ajute Dumnezeu!

Biroul de Presă

și Comunicații al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria

Budapesta, 3 august 2006

(Despre această întâlnire vă vom relata mai pe larg în numărul următor al Foii.)

Maslu la Micherechi

Pe 15 august, când întrea-ga creștinătate pomenește Adormirea Maicii Domnului, la Biserica Ortodoxă din Micherechi, în urma Sfintei Liturghii când va avea loc și împărtășirea credincioșilor, se va săvârși Sfântul Maslu (cu începere la ora 14.00).

Pentru creștinii din Micherechi este o tradiție de zeci de ani, ca în această însemnată zi de august să se țină Sfântul Maslu, la care va participa un sobor de preoți de la parohiile ortodoxe române din Ungaria.

A.L.C.

Apatenii în tabără la Balaton

De ani de zile copiii din Apatou își petrec câteva zile de vacanță pe malul lacului Balaton. Organizatoarele acestei tabere, *Angela Varga Szakadati* și *Erica Karap*, de la începutul anului școlar se pregătesc pentru reușita acestei tabere. Fondurile pentru aceste zile de vacanță au fost obținute prin concurs, astfel apatenii au avut ocazia să petreacă o plăcută săptămână în frumoasa stațiune de la Balaton-

szemes. În aceste zile timpul a fost favorabil, iar copiii s-au bucurat de o plăcută plimbare cu vaporul la Badacsony. Cel mai mult le-a făcut plăcere copiilor orele petrecute la strand și concursurile acvatice la care au participat. Copiii din Apatou s-au întors din tabără cu amintiri plăcute și așteaptă să povestească celor de-acasă și prietenilor despre aventurile și plăcutele clipe de la Balaton. V.J.

Ghicitori

Care cer nu are stele?
(Ceru! guri!)

Chel ca-n palmă,
bosumflat,
Zi și noapte stă culcat.
Ș-ar scula și el, vezi bine
Însă curpenul nu-l ține.
(Bostanul)

Ai văzut
N-ai avut,
Dar o să ai!
(Coscugul)

Are mâini, n-are picioare
Are gură, n-are cap...
(Camașă)

Are pene
Dar nu-i rață,
Nu e om,
Dar are față.
(Perna)

Curelușă unsă
Pe sub deal ascunsă.
(Șarpele)

Merge...merge...
Greu ajunge.
Are coarne,
Dar nu împunge,
Iar când pleacă la plimbare
Își ia casa în spinare.
(Melcul)

Eu am foi, dar nu-s copac,
Gură n-am, dar nici nu tac,
Știu să spun povestiri multe
Cui ar vrea să mă asculte.
(Cartea)

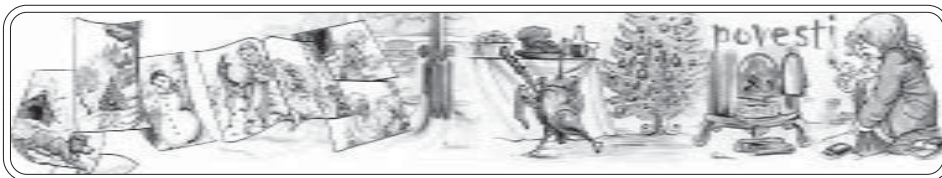
Am un copăcel
cu 12 ramuri
Pe fiecare ramură
câte 4 crenguțe
Pe fiecare crenguță
câte 7 frunze
Pe fiecare frunză
câte o floare.
(Anul, lunile, săptămânile, zilele)

Are șapte pitici,
Prietenii și voinici,
La treabă o ajută,
Și-n casă se descurcă.
(Albă-ca-zăpada)

În pădurea verde,
Flacăra se pierde...
(Verița)

Ce este mare, negru și
vine din față?
(Vulturul)

Ocolică – ocolea, ocolii
casa cu ea.
(Mătura)

Legenda lui Negru Vodă (2)

Povestire istorică de Petru Demetru Popescu

Negru Vodă zâmbi. Pe fața lui nu se putea vedea nici umbră de frică:

– Deci te temi că aș fi mai bun vânător decât tine!

Buipal rânji:

– Cum, te socoți mai bun vânător decât mine?

– Și luptător!

Buipal nu mai putu răbda. Porunci ca Negru Vodă să fie dezlegat și să i se înapoieze paloșul. Apoi se repezi ca o fîră să-l străpungă pe cel care îl înfruntase.

Lupta dură preț de un ceas sub privirile pline de ură ale tătarilor. Buipal era ca o stâncă. Dar Negru Vodă ca un braț de viteaz. Și deodată dreptatea se înfăptui. Negru Vodă lovi atât de puternic încât sabia tătarului se frânse în două și căzu neputincioasă. În schimb, vârful sabiei lui Negru Vodă i se înfipse în gât. Dar Buipal o îndepărtă cu mâna și se porni pe un răs batjocoritor:

– Am vrut să te încerc. Adevărul e că n-am vrut să te omor până ce nu te întreci cu mine și în măiestria arcului. Ca să-ți dovedesc că sunt mai bun vânător!

– Prea bine, zise Negru Vodă, cum vom face?

Ceva mai încolo pădurea începea să urce. Pe un colnic se afla un frunziș, între doi copaci. Buipal îi arătă lui Negru Vodă locul acela:

– Întâi vei sta tu în bătaia săgeții mele. Te vei ascunde în spatele frunzișului. Vei sta nemișcat. Eu voi trage în mijloc!

Era limpede ce urmărea Buipal. Să scape ușor de rivalul său. Negru Vodă însă se urcă în grabă și se trase înapoia frunzelor. Și așteptă cu răsuflarea tăiată. Buipal își înspică săgeata și, cu multă siguranță, trase drept în mijlocul frunzarului. Negru Vodă simți sosind spre el mesagerul morții, dar auzi doar vâjâitul săgeții pe deasupra capului, care totuși îi smulse câteva fire de păr. „Dacă era ceva mai jos, acum eram un om mort.” Și își făcu apariția surzător. Buipal se cutremură. Privi

la oamenii lui și înțelese că aceștia nu l-ar fi iertat dacă se dovedea și acum laș. Urcă pe colnic și se așeză și el înapoia frunzarului. Atunci Negru Vodă își sumeți și el săgeata și ochii. În clipa aceea își aminti din nou de vorbele bătrânului și privi într-acolo și cu inima știind că de această lovitură depindea libertatea sa. Slobozi săgeata fără să clipească. Și imediat frunzarul se clătina și trupul mătăhălos al lui Buipal, în care era înfiptă o săgeată drept în inimă, se rostogoli la vale.

Îngrozit, ajutorul lui Buipal le strigă celorlalți tătari:

– Să-l răzbunăm pe stăpânul nostru. Săriți cu toții pe român!

Negru Vodă se feri în lături, parând lovitura unui tătar și-i strigă căpeteniei:

– Orice osândit are dreptul la o singură dorință!

– Și care este dorința ta?

– Să știți că eu am venit aici ca vânător. Lăsați-mă să mai sun o dată din cornul meu de vânătoare!

Căpetenia se învoi. Atunci Negru Vodă sună din corn puternic și prelung: o dată, de două ori, de trei ori, de nenumărate ori. Nu mai contenea sunând. Plictisit, tatarul îi strigă:

– Ajunge! Pregătește-te să mori!

– Încă puțin, rogu-te, e ultima mea dorință!

– Fie!

Și Negru Vodă începu din nou: o dată, de două ori... Deodată, înapoia copacilor apărură români: începură lupta pe întrecute cu tătarii. Căpetenia nici n-a avut timp să se dezmeticească. După un timp, întreaga oaste a

tătarilor rămase în pădure pentru a fi pradă corbilor nesațioși.

Bucuros, Negru Vodă își luă oamenii și ajunse la Câmpulung unde goni alte cete de tătari. Apoi merse prin atâtea bătălii, din biruință în biruință. Dar deodată, într-o bătălie care se purta într-o vâlcea, veni și sfârșitul lui Negru Vodă. Și nu pentru că nu știuse să țină sabia în mână vitejește. Ci iată cum s-au petrecut lucrurile!

În timp ce tătarii cădeau secerati de paloșele românilor, Negru Vodă văzu deodată deasupra vâlcele, pe o creastă, o matahală de tătar care se căznea să prăvale un bolovan uriaș peste români. Dacă ar fi izbutit, mulți români ar fi pierit atunci. Negru Vodă își aminti iarăși de vorbele lui Moș Izvor. Parcă pătrundeau pe undeva, nevăzute, până la el: „Față de dușmani să n-ai cruțare. Dar pe cei ce te slujesc cu credință să-i ții la icoană. La viața lor să ții mai mult decât la a ta...”

Se repezi ca un leu și tăie capul tătarului, împiedicând la timp prăbușirea bolovanului. Dar în clipa aceea o săgeată îi străpunse pieptul. Căzu din înalt drept în apa care străbătea valea. Și apa îi purtă trupul la vale, ca un sicriu fără margini și acope-rământ. Români îi săpară mormânt proaspăt spre odihna de veci în pământul românesc. Chipul lui Negru Vodă deveni legendar. Legenda o purtară urmașii din gură în gură, pentru a nu fi dată uitării. Legenda lui nemuritoare ca și faptele de vitejie ale acestui popor!

(Sfârșit)

S-a publicat punctajul pentru admiterea la universități

La sfârșitul lunii iulie s-a publicat punctajul pentru admitere în instituțiile de învățământ superior din Ungaria. În 2006 punctajul este mai scăzut decât cel de anul trecut.

Până când anul trecut la 33, anul acesta doar la 9 secții a fost punctajul minim peste 140 de puncte. În acest an, doar la 83 de secții – față de 213 de anul tre-

cut – a trebuit să se obțină între 130–140 de puncte pentru intrarea la vreo secție.

Numărul tinerilor înscriși a scăzut cu zece procente.

Și anul acesta, tinerii care vor să învețe mai departe româna s-au putut înscrie la trei universități: Universitatea Eötvös Lóránd din Budapesta (ELTE), Facultatea Juhász Gyula din Seghedin (SZTE) și Facultatea Tessedik Sámuel din Szarvas (TSF).

Facultate	Formă/Secție /Finanțare	Secția	Punctajul minim
ELTE – BTK	A-N-Á	Română	100
ELTE – BTK	A-N-K	Română	101
ELTE – BTK	D-N-K	Română	n.i.
ELTE – BTK	K-N-A	Română (universitate)	140
SZTE – JTFK	A-N-Á	Română	100
SZTE – JTFK	A-N-K	Română	n.i.
SZTE – JTFK	A-N-Á	Educator (de naționalitate română)	n.i.
SZTE – JTFK	A-N-K	Educator (de naționalitate română)	n.i.
TSF – PFK	A-N-Á	Pedagog de grădiniță (de naționalitate română)	100
TSF – PFK	A-N-K	Pedagog de grădiniță (de naționalitate română)	n.i.
TSF – PFK	A-L-Á	Pedagog de grădiniță (de naționalitate română)	108
TSF – PFK	A-L-K	Pedagog de grădiniță (de naționalitate română)	130
TSF – PFK	D-L-K	Pedagog de grădiniță (de naționalitate română)	n.i.
TSF – PFK	A-N-Á	Învățător (de naționalitate română)	88
TSF – PFK	A-N-K	Învățător (de naționalitate română)	n.i.
TSF – PFK	A-L-Á	Învățător (de naționalitate română)	99
TSF – PFK	A-L-K	Învățător (de naționalitate română)	n.i.
TSF – PFK	D-L-K	Învățător (de naționalitate română)	n.i.

(Forma: A = forma de bază, D = a doua diplomă, K = studii complementare)

(Secția: N = la zi, L = fără frecvență)

(Finanțare: Á = subvenționat de la bugetul de stat, K = cu taxă)

Concurs suplimentar de admitere

Anunțarea oficială a concursului suplimentar de admitere a apărut deja pe site-ul OFIK. Numai cei cărora nu le-a reușit admiterea sau

nu s-au prezentat la învățământ superior, pot participa la concursul suplimentar de admitere.

Cu aceste condiții, și Uni-

versitatea din Seghedin anunță concurs suplimentar de admitere la Facultatea Juhász Gyula, secția română.

Studii de bază, la zi (cu plată):

Secție	Cifru-reper	Taxe de școlarizare (semestru)
Română	5	90.000

Studii de bază, la zi (cu plată):

Secție	Cifru-reper	Taxe de școlarizare (semestru)
Română	5	90.000

Este important de reținut că numai aceia se pot înscrie la concursul suplimentar, care au minimum 78 de puncte. Termenul înscrierii este 11 august 2006. Gheorghe Cozma

Tabără religioasă pentru copiii din Chitighaz

Autogovernarea Românească din Chitighaz, cu sprijinul financiar al Fundației Publice pentru Minorități, a organizat o tabără religioasă pentru copiii chitighăzeni, care a avut loc săptămâna trecută și la care au participat 30 de copii. Organizatorii, Petru și Magdalena Selejan, au fost ajutați la această tabără de preotul ortodox Florin Olteanu, care zilnic le-a ținut tinerilor 2–3 ore de catehizare. Copiii au avut un program bine stabilit, având ca element principal rugăciunile de dimineață și de seara. Părintele Olteanu le-a vorbit copiilor despre credință, icoane, rugăciune și despre Sf. Cruce. Astfel, alături de lucrurile deja cunoscute de ei, le-au fost prezen-

tate întâmplări din Sf. Biblie și cunoștințe despre viața și activitatea Mântuitorului Iisus Hristos.

În cursul săptămânii, participanții la tabără, pe lângă orele de religie, au avut un program variat. Au făcut cunoștință cu lăcașurile de cult din localitate, au plecat în excursii, au participat la concursuri și, bineînțeles, s-au distrat în programul liber, când au avut posibilitatea să se joace sau să creeze la cercul de arte plastice, condus de Magdalena Selejan.

Pe parcursul taberei au avut loc trei excursii: prima la castelul de la Szabadkígyós, a doua la monumentul istoric de la Vésztő-Mágor, iar a treia la Seghedin. Anca L. Crișan

Liceul
„N. Bălcescu”
pe internet:

www.balcescu.sulinet.hu

Mâncăruri tradiționale românești din Ungaria

Culese de Maria Pilan Kalcsó

Înnodate

Iepure de la Aletea

2 kg carne de iepure, 100 g slănină afumată, 500 g ceapă, 100 g ulei, 10 g boia, 3 dl vin alb, 150 g ardei roșii

Slăcina afumată o prăjim în ulei, se adaugă ceapa tocată, se presară cu boia, se adaugă carnea tăiată bucățele de 50–60 g, se stinge cu 4 dl apă, se sarează. Se fierbe la foc domol 70 minute. Se pune vinul, ardeiul, roșiile și se mai fierbe 25 minute. Se servește cu găluște.

(Petru Hotea, Aletea)

Supă de porumbei

4 porumbei tăiați în patru, 200 g morcovi, 100 g pătrunjel, 1 gulie mijlocie, 50 g țelină, 50 g ceapă dată pe răzătoare, pătrunjel verde, 100 g ulei, 150 g smântână

Carnea de porumbei se călește cu 50 g ulei 10 minute. Zarzavaturile tăiate rondele se călesc în 50 g ulei și se adaugă la carne. Se fierb împreună. Când carnea este gata, se adaugă smântână. La sfârșit se presară cu verdeță.

(Florica Olar, Ana Megyeri, Veronica Bodorlo, Chitighaz)

Sarmale de la Florica Istin

1 kg carne de porc, 400 g orez, 250 g ceapă, 10 g boia, piper alb măcinat, frunze de varză verde opărite, 50 g unsoare, sare după gust, mărar, 400 g varză murată tocată

Orezul se amestecă cu carnea tocată. Ceapa tocată se călește în unsoare, se pune pe ea boia și se adaugă la carne. Se sarează, se pune piperul și cu tocătura aceasta se umple sarmalele.

Frunzele se taie în patru, și se fac sarmale mititele. Într-o cratiță se pune varză murată tocată, de 2 cm grosime, în mijloc se pune șuncă afumată, și împrejur în rânduri suprapuse se pun sarmalele. Deasupra se pune varză murată tocată, și

pra se pune varză murată tocată, și mărar tocat. Când sarmalele au fiert, se face rântaș cu făină și boia.

(Chitighaz)

Gâscă pe tavă

1 gâscă grasă de 4–5 kg, 100 g ceapă, 2 kg varză dulce, sare, piper, zahăr, 1 kg mere, foi de dafin, chimen

Gâsca se taie bucăți, se sarează, și se pune pe tavă fără unsoare, cu puțină apă. Se dă la cuptor. Varza se sarează și se lasă 20 minute să stea. Când gâsca e friptă pe jumătate se golește după ea unsoarea. În unsoarea aceasta se călește varza și ceapa 10 minute, se pune chimen, 3–4 foi de dafin, puțin zahăr. Varza aceasta se pune pe tavă, peste ea se pune carnea de gâscă și împrejur merele curățate tăiate în patru. Se prăjesc până carnea este gata. Mâncarea aceasta se face și din rață și curcan, cu varză murată.

(Bătania, Aletea)

Brațul mamei

1 kg făină, 50 g drojdie, 5 dl lapte, 200 g unt, 6 gălbenușuri, 120 g zahăr, un vârf de cuțit de sare, coajă de lămâie rasă (2 lămâi).

Umplutura: 250 g unt, 500 g zahăr pudră, zeamă de lămâie, 5 dl smântână

Din făină, drojdie, lapte, gălbenușuri, zahăr, puțină sare, unt, se face un aluat care se lasă să dospescă. Aluatul dospit se întinde și se unge cu untul pe care l-am frecat cu zahărul pudră și zeama de lămâie, să fie ca spuma. Se rulează din două capete. „Scorzile” (2 rulete de 50 cm) se taie felii de 3 cm, se pune pe o tavă, și se lasă să crească 20 de minute. Se coc la foc potrivit 15 minute, se scot din cuptor și se pune glazura (smântâna cu zahărul). Se introduc în cuptor și se mai coc 10–15 minute.

(Ana Pilan, Chitighaz)

Limba lungă

500 g făină, 7 gălbenușuri, smântână, 150 g zahăr pudră, 1 linguriță oțet, puțină sare

Din făină, gălbenușuri, smântână, zahăr pudră, oțet, sare se face un aluat mai tare. Se lasă să se odihnească 40–50 de minute.

Se întinde o foaie de grosimea 2–3 mm. Se taie fâșii de lungimea 15 cm și late de 2–3 cm. La mijloc se face o tăietură cu cuțitul, și se trece prin ea unul din capete. Se prăjește în ulei până își capătă o culoare aurie.

(Florica Poptilican, Chitighaz)

Sărăcii

1 kg făină, 250 g unsoare (350g unt), 400 g zahăr pudră, 8 ouă, 20 g amoniac, lămâie

Făina se freacă cu unsoarea, zahărul se amestecă bine cu ouăle și coaja de lămâie, bicarbonatul se dizolvă în puțin lapte. Din componentele se face un aluat mai tare.

Aluatul se pune pe o planșetă presărată cu făină și se întinde o foaie de 0,3 cm grosime. Cu un pahar se taie bucăți rotunde. Pogăcelele se ung, pe deasupra cu albuș de ou și se presară cu zahăr.

(în toate satele)

Înnodate

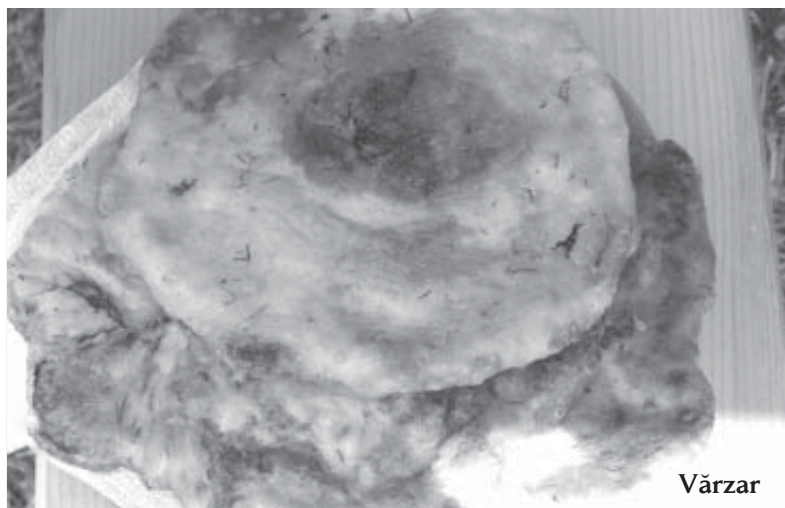
500 g făină, sare, apă, pesmet, ulei

Din făină cu apă sărată se face un aluat mai tare. Se întinde o foaie de grosimea 2 mm. De la capătul pături se rulează de două ori câte 1 cm. Se taie să aibă lungimea de 3 cm, la mijloc se apasă bine cu degetul și se înnoadă. Se fierb în apă cu sare 15 minute. Se dă cu pesmet prăjit și prai de prune.

(Ana Kőszegi Mihok, Chitighaz)
(Ileana Iuhas, Săcal)

Rățișe

600 g făină, apă sărată, 1 linguriță unsoare

Vărzar

Din făină, unsoare și apă se face un aluat mai moale. Se frământă până vine jos aluatul după mână și nu se mai prinde de vas. Se lasă acoperit 20–30 minute. Se întinde cu mâna sau cu suciul cât se poate de subțire. Se stropește cu unsoare topită, se rulează, se taie fâșii de 3–4 cm, se acoperă. După 20–30 minute se întind ca o clătită, se umple cu brânză sau vârzături, și se prăjesc în ulei fierbinte.

(Ecaterina Farkas, Cenadul Unguresc)
(Aurica Gurzău, Micherechi)
(Florica Muntean, Chitighaz)

Vărzar

Aluat ca la rățișe. Umplutura: mărar tocat și cozi de ceapă tocată călită în ulei. Se poate coace în cuptor sau prăji în unsoare fierbinte.

(Aurica Gurzău, T. Martin, Micherechi)

Plăcintă dulce vlahă de la doamna Ciumpila

½ l lapte, 2 ouă, 50 g drojdie, 1 lingură unsoare, un vârf de cuțit de sare, 300 g unsoare, 1 lingură oțet

Unsoarea cu oțetul se bate spumă. Din componente se face un aluat dospit mai moale, și se taie în 15 bucăți. Se înting ca clătitile, și se lipesc de trei ori câte cinci cu unsoarea spumoasă. Se pune la dospit. După ce aluatul a crescut, se întinde și se umple cu mac, brânză, nuci sau morcovi înăbușiți cu zahăr. Se coace în cuptor bine încălzit.

(Chitighaz) (în toate satele)

Salată verde românească

5–6 salate verzi, usturoi, oțet, sare, 100 g ulei

Salata se spală din mai multe ape, se taie în 4 sau în 6. Uleiul se încălzește, se adaugă usturoiul, sarea și oțetul. În unsoarea aceasta se pune salata, se amestecă până toată salata va fi caldă. Nu se fierbe.

(în toate satele)

George Topârceanu

Vara la țară...

Locuința mea de vară
E la țară...

Acolo era să mor
De urât și de-ntristare
Beat de soare
Și pârlit îngrozitor!

Acolo, când n-are treabă,
Orice babă
Este medic comunal.
Viața ce aci palpită
E lipsită
De confort occidental.

Nu există berărie,
Nici regie...
Doar un hoț de cârciumar
Care are marfă proastă
Și-o nevastă
Ce se ține c-un jandar'.

Când te duci
pe drumul mare
La plimbare,
Este praf de nu te vezi:
Trec, mișcând domol
din coadă
Spre livadă
Ale satului cirezi.

Și te poartă subt escortă
O cohortă
De țăntări subțiri la glas,
Înzestrați la cap c-o sculă
Minusculă
Cu pretenție de nas...

Când se ia
câte-o măsură,
Lumea-njură
Pe agentul sanitar
Și-l întreabă fără noimă:
- Ce-ai cu noi, mă?
Pentru ce să dăm
cu var?...
Ale satului mari fete
Fără ghetes
Ies la garduri pe-nserat...
(Am văzut
aci-ntro noapte
Niște fapte
Care m-au scandalizat!)

Lângă foc, o babă surdă
Și absurdă

Spune, ca și alte dăți,
Tot povestea cu Ileana
Cosânzeana,
Plină de banalități.

Doarme-apoi adânc
comuna...
Numai luna
Galbenă ca un bostan
Iese, mare și rurală,
La iveală
Dintr-o margine de lan.

Când și când un câine urlă
Ca din surlă...
Carul-mare s-a oprit
Suspendat, ca un macabru
Candelabru,
Peste satul adormit...

Dar în zori încep cocoșii
Păcătoșii,
Ca să facă iar scandal, -
Să te sature de viață
Și dulceață
Traiului patriarhal!

D-aia zic eu, prin urmare,
Vorbă mare:
Că de-acuma, să mă tai,
Nu-mi mai trebuie
altă cură
În natură,
Să mă duceți cu alai!

Meargă pictorii la țară
Ca să piară
De căldură și de praf!
Mie dați-mi străzi pavate,
Măturate, -
Dați-mi cinematografl!

Ca un fluture pe floare,
Beat de soare,
Pentru ce să mor așa?
Nu mai vreau țărânci naive,
Primitive...
Mie dați-mi altceva!

Dați-mi,
dați-mi strada-ngustă
Unde gustă
Omul viață mai din plin,
Cu trăsuri, femei cochete
Și cu gete
Încălțate cel puțin!

Un târg al meșterilor populari, cu cântec, joc și voie bună

Obiecte de ceramică, lemn, țesături, măști, icoane, instrumente muzicale, ouă încondeiate, piese de port popular sunt numai câteva din produsele expuse pentru a fi admirate și cumpărate de către cei care au decis să petreacă câteva ore din timpul liber în minunata lume a artei populare zilele trecute, la cea de-a XIII-a ediție a Târgului meșterilor populari de la Oradea, organizat de Muzeul Țării Crișurilor.

Târgul i-a reunit pe cei mai reprezentativi meșteri populari din toate zonele etnografice ale României, dar au participat și numeroși meșteri invitați din Ungaria. Pe parcursul târgului de trei zile, atmosfera a fost întreținută de spectacole folclorice susținute de ansambluri românești, maghiare, slovace și macedoromâne. Evenimentul a fost onorat și de prezența ministrului român al culturii și cultelor, Adrian Iorgulescu, care a participat vineri seara la inaugurarea acestei tradiționale manifestări.

Și în acest an, de departe, cel mai mare spațiu de expunere a fost alocat meșterilor olari. Am văzut aici amfore, vase grecești, ploscă, butoi, butelcă, sfeșnice de lumânare, opați, sărăriță, farfurii, felinare din ceramică medievală. Am mai putut admira și cumpăra farfurii de toate formele și

mărimile, cești, ulcioare, boluri, scrumiere, vase ornamentale, confecționate din ceramică din lut, icoane pictate pe lemn sau pe sticlă, porturi populare, podoabe din mărgelă și argint sau tur-tă dulce și multe altele.

În cadrul târgului au evoluat pe scenă Ansamblul folcloric „Silvania” al Casei

de Cultură din Șimleu Silvaniei, Ansamblurile folclorice slovace „Cervovina”, din Valea Cerului, și „Lipka”, din Budoia, Ansamblul folcloric maghiar „Galagonya”, din Borș, precum și Ansamblul folcloric macedoromân „La steaua”, din M. Kogălniceanu (județul Constanța), care a sosit la Oradea în organizarea Direcției de Cultură din Arad.

Printre vizitatorii târgului meșterilor populari am văzut și fețe cunoscute: tocmai în acea perioadă, Clubul Românilor din Bătanția s-a aflat în excursie la Băile Felix, și au venit și ei să admire și să cumpere minunatele produse ale meșterilor populari din România.

E. Iova

Ansamblul macedoromân „La steaua”

Marile personalități ale României

În recenta campanie lansată la Televiziunea Română cu titlul „Mari Români”, telespectatorii au decis la începutul lunii iulie cine să intre în finala campaniei pentru cel mai important român din istorie. Așadar primii zece „Mari Români” premiați – în ordine alfabetică – sunt: Ion Antonescu, Constantin Brâncuși, Carol I, Nadia Comăneci, Al. I. Cuza, Mircea Eliade, Mihai Eminescu, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul, Richard Wurmbrand. Dintre cei zece premiați doar Nadia Comăneci este contemporană.

În următoarele săptămâni vă vom prezenta viața și activitatea acestor mari personalități.

3. Carol I

Carol I – pe numele său complet Karl Eitel Friedrich Zephyrinus Ludwig von Hohenzollern-Sigmaringen – (n. 10 aprilie 1839, Sigmaringen – 10 octombrie, 1914, Sinaia) a fost domnitorul străin, apoi rege, de origine germană, al României, care a condus Principatele Române și, apoi România, după abdicarea forțată a lui Alexandru Ioan Cuza. A fost primul monarh din dinastia Hohenzollern-Sigmaringen, al cărei nume se transformă, începând cu Regele Ferdinand I, în Casa de România, dinastie care va conduce țara până la proclamarea Republicii Populare Române în 1947.

Regina Elisabeta, soția Regelui Carol I

Locul de origine al dinastiei regale românești este în Suabia, în sud-estul Germaniei, nu departe de izvorul Dunării. Aici se află Castelul Sigmaringen al casei nobiliare germane Hohenzollern de Sigmaringen din care se trag cei patru regi ai României: Carol I, Ferdinand I, Carol al II-lea și Mihai I.

Principele german Carol I devine domnitorul României, la 10 mai 1866, în locul domnitorului pământean, exilat Alexandru Ioan Cuza. În 1869, Carol se căsătorește cu prințesa germană Elisabeta de Wied iar în 1871 se naște primul și singurul lor copil, Maria. Din păcate, micuța prințesă moare de scarlatină la numai 3 ani. Îndurerată, regina Elisabeta se refugiază în

lumea artelor și în opere de binefacere. Ajută mulți artiști români valoroși: muzicianul George Enescu, pictorul Nicolae Grigorescu, compozitorul Grigoraș Dinicu. Regina traduce în limba germană poeziile lui Vasile Alecsandri, ea însăși poetă, semnând cu numele Carmen Sylva.

În urma cuceririi Independenței de stat, la 9 mai 1877, România devine regat iar Carol I ia titlul de rege al României. În cei 48 de ani de domnie, Carol I a contribuit la progresul țării, pe toate planurile: ridicarea Catedralei Mitropolitane și a Universității din Iași; restaurarea mănăstirii Curtea de Argeș; construirea la Cernavodă a podului de cale ferată peste Dunăre, proiectat

de inginerul Anghel Saligny. Din 1868, leul devine moneda națională a României. În 1872, la București se dă în folosință prima linie de tramvai cu cai. În 1876, în Iași se deschide primul teatru evreiesc profesionist din lume, și, tot sub regele Carol I, în 1890 se înființează, la București, Liga pentru unitatea culturală a tuturor românilor.

Regele Carol I s-a stins la vârsta de 75 de ani, în castelul ridicat de el la Peleş. Peste doi ani, în 1916 îl urmează în eternitate și Regina Elisabeta. Își dorm somnul de veci în necropola familiei regale de la Curtea de Argeș.

Deoarece Carol și Elisabeta s-au stins fără a avea un moștenitor direct, care să preia tronul Regatului României, Constituția îi rezerva dreptul de a deveni rege, principelui Leopold, fratele mai mare al lui Carol. Leopold renunță însă la coroana României în favoarea fiului său mai mic, Ferdinand, născut în 1865. Mama sa era Antoaneta, infanta Portugaliei. Foarte tânăr încă, principele moștenitor al tronului României, își continuă liceul la Düsseldorf, urmează cursurile Universității din Leipzig și Școala Superioară de Științe Politice și Economice din Tübingen. În același

Regele Carol I (1839 – 1914)

timp, învață cu un profesor român, limba, literatura, istoria și geografia românilor. Ca orice tânăr nobil prusac, viitorul rege al românilor se instruește temeinic din punct de vedere militar. Pe lângă germană și română, își însușește cu ușurință limbile franceză, engleză și rusă. La vârsta de 27 de ani, Nando, cum era alintat tânărul Ferdinand, se căsăto-

rește cu Maria de Edinburg, nepoata Reginei Victoria a Marii Britanii și Irlandei. Viitoarea regină a României avea la nuntă numai 17 ani. Ferdinand sosește prima oară în Regatul României în anul 1884. Însă primește coroana mult mai târziu, când se apropia de 50 de ani, în 1914, după moartea unchiului său, Carol I.

Mihaela Bucin

Cabinetul de lucru al Regelui Carol I, circa 1883

Cel mai mare ștrand din România se găsește la Arad

Ștrandul Neptun din Arad seamănă mai mult cu o stațiune decât cu un simplu ștrand. Acesta este locul preferat al arădenilor pe timpul verii, indiferent de vârstă. Până când tinerii preferă terasele sau plaja însorită, pensionarii și-au făcut chiar un obicei să își instaleze șezlongurile la umbră în incinta ștrandului.

Neptun este cel mai mare ștrand din România și al doilea din Europa, dintre cele situate pe malul unei ape curgătoare. Ștrandul este ușor de găsit, pentru că este foarte aproape de centrul orașului, pe malul Mureșului. Suprafața pe care se întinde este de aproximativ 30 de hectare, iar posibilitățile de distracție sunt numeroase și diverse. Aveți la dispo-

ziție, în primul rând, nu mai puțin de cinci bazine de înot, cu suprafața totală de aproape 7.000 metri pătrați. Unul dintre ele este special pentru înotătorii pasionați, altul pentru adulții care preferă să se bălăcească pur și simplu, și trei pentru copii. Cea mai mare atracție pentru cei mici este toboganul acvatic.

Baruri, terase, berării, restaurant, discotecă, pizzerii, jocuri, internet-cafe-uri, două terenuri de tenis cu zgură, pistă și trambuline roller-skates, teren pentru minifotbal cu instalație nocturnă, două terenuri de volei, zeci de căsuțe de agrement. Toate acestea sunt în incinta imensului ștrand. Nu veți fi nevoiți să părăsiți mica „stațiune” nici pentru

prânz, și nici chiar noaptea. Din păcate, înotul este interzis după ora 21.00. Aveți de ales între o varietate foarte mare de mâncare, de la tradiționalii mici la crepes, o specialitate franțuzească pe care nu trebuie să o ratați.

Noaptea, atmosfera de pe ștrand devine chiar și mai însuflețită. Cluburile au o mare diversitate, de la specific egiptean la beach music. Bineînțeles, nu lipsesc nici manelele.

Prețul unui bilet de intrare este de 25.000 de lei vechi pentru adulți, deci doar circa 200 de forinți. Pensionarii și studenții trebuie să scoată din buzunar doar 15.000 de lei, iar pentru copiii sub șapte ani intrarea este gratuită. E. Iova

Nicu Alifantis vrea să se retragă

Cunoscutul muzician Nicu Alifantis a declarat recent că se gândește să se retragă din activitatea interpretativă pentru a se dedica formării unor noi generații de cântăreți de muzică folk. „Mă bate gândul că la un moment dat să mă retrag și nu neapărat din cauza vârstei. În clipa de față traversăm o perioadă în care nu ne dau concertele afară din casă. Avem o medie rezonabilă lunară a concertelor, dar avem și mult timp liber”, a spus Nicu Alifantis, citat de Mediafax, proaspăt

distins cu Ordinul Cavalerilor Cetății Sighișoara. El a ținut să precizeze că face această afirmație gândindu-se la anii de până la Revoluția din '89, când spectacolele cu muzică folk erau mult mai dese. Muzicianul a mai afirmat că este o mare bucurie pentru el să facă eforturi pentru formarea unor tineri cantautori, să le întindă o mână de ajutor, pentru că acest gen muzical trebuie continuat în timp, mai ales că în ultima vreme publicul a început să redescopere muzica folk. E. I.

Iranul interzice cuvintele europene

Iranienii ar trebui să numească elicopterele „aripi rotative”, iar pizza „pâine elastică”, potrivit unui decret al președintelui Mahmoud Ahmadinejad, care încearcă să elimine termenii de proveniență europeană din limba persană. Potrivit ziarului

Libertatea, decretul prezidențial cere ca documentele oficiale, manualele școlare și ziarele să urmeze regulile stabilite de autoritatea iraniană în materie de probleme lingvistice, Farhangestan.

R. Pătaș

Sudoku

	3		9	1				
							9	5
	9		4			2	3	7
		8			4	7		9
		7				4		
3		9	7			6		
9	6	3			2		7	
1	5							
				5	9		6	

(Soluția pe pagina a 15-a)

Licitație din tablourile lui Hitler

Circa 21 de acuarele și crochiuri, presupuse a fi ale fostului dictator Adolf Hitler, vor fi scoase la licitație pe 26 septembrie, după ce au stat 70 de ani pe fundul unei valize într-un hambar din Belgia, informează Mediafax. Lucrările au fost realizate între anii 1916 și 1918, în timpul primului război mondial, pe când Hitler era caporal. Organizatorii, specialiștii de la casa Jefferys din Lostwithiel, Marea Britanie, consideră că operele ar putea fi vândute pentru suma de 5.600 de dolari. Responsabilii licitației au afirmat că tentativele de a verifica autenticitatea

acestor opere au eșuat. Toate acuarelele și crochiurile au fost păstrate într-un hambar dintr-o localitate din Belgia, aflată la granița cu Franța. Locurile pictate au fost lo-

calizate cu precizie într-un raion care se află la 24 de kilometri de locul în care a servit Hitler în timpul războiului, au afirmat responsabilii casei de licitații. R. P.

Fotbal

Rapid și Dinamo, calificate fără probleme

Steaua tot mai aproape de grupele Ligii Campionilor

Se pare că a avut dreptate un oficial al fotbalului românesc când – văzând adversarele din primul tur preliminar al Cupei UEFA – a întrebat „ce căutăm noi aici?” Văzând raporturile de forță, cluburile din România n-au avut cum să pățească ca cele din Ungaria, Újpest și Székesfehérvár, care, una și-a luat rămas bun la de Europa, netrecând de o adversară din Lichtenstein, iar cealaltă s-a calificat doar mulțumit golului înscris în deplasare. Rapid și Dinamo s-au calificat fără emoții, prima cu golaverajul general de 6-0, iar a doua cu 9-1. Ambele au trecut de adversare modeste din Malta. În a doua etapă preliminară a Ligii Campionilor s-a alăturat luptei și Steaua, care la încheierea ediției încă oficial nu este calificată, dar victoria de 0-2, obținută în deplasare în fața formației slovene ND Gorica, anunță că soarta calificării este deja încheiată.

Rapid a trecut de maltezii de la Sliema Wanderers, învingându-i și în deplasare. E adevărat că rezultatul de numai 1-0 nu a fost strălucit, luând în considerare diferența de valoare a loturilor celor două echipe. Golul lui *Mugurel Buga* a fost bun numai pentru palmares și pentru a aduna cât mai multe puncte pentru coeficientul UEFA. Tânărul antrenor *Răzvan Lucescu* nu era deloc mulțumit de prestația elevilor săi, având în vedere faptul că rapidiștii își propun cel puțin egalarea performanței din sezonul trecut, când au ajuns până în sferturile de finală ale Cupei UEFA.

Dinamo, la adăpostul unei victorii de 4-0 în deplasare, s-a pregătit și ea doar de un ultim antrenament înaintea lansării sezonului de toamnă. Maltezii

de la Hibernians au reușit să se opună atacurilor dinamoviste doar în prima repriză, încheiată cu un 0-0 sec. Apoi a doua parte a jocului a adus dezlănțuirea ofensivei elevilor lui *Mircea Rednic* și s-a terminat cu o victorie la scor de 5-1. „Sunt mulțumit de joc, chiar dacă în prima parte nu am reușit să marcăm. De altfel, acesta este marele meu regret. A fost o circulație bună a balonului și cred că am avut o posesie de 90 la sută în prima repriză. A fost un meci foarte util, de fapt un antrenament înaintea partidei cu FC Național”, a declarat Rednic.

Vinerea trecută s-a efectuat și tragerea la sorți pentru a doua etapă preliminară. Conform acesteia Rapid va juca cu FK Sarajevo din Bosnia și Herțegovina.

Dănuț Coman, portarul Rapidului și al Naționalei este de părere că șansele echipei sale de calificare în tur I al Cupei UEFA sunt de 50 la sută. „Nu știu dacă suntem favoriți, eu spun că șansele sunt perfect egale. Încă nu știm mai nimic despre ei, dar fotbalul din Bosnia a progresat foarte mult în ultima perioadă. Iar faptul că ei au terminat pe locul doi în Bosnia în sezonul trecut spune multe. Noi avem însă și avantajul că jucăm primul meci în deplasare”. Situația celeilalte reprezentante a României în Cupa UEFA este mult mai complicată ca a Rapidului. Sorții i-au adus o echipă destul de valoroasă, dar problema majoră o reprezintă faptul că ea este Beitar Jerusalem, din Israel, o țară aflată în conflict înarmat. Conform ultimelor informații oficialii lui Dinamo, împreună cu cei de la Liverpool – gruparea engleză ajungând adversara lui Maccabi Haifa – vor solicita federației europene mutarea jocurilor din deplasare într-o a treia țară. Oficialul dinamovist a precizat, totuși, că Dinamo se va prezenta la meciul cu Beitar Jerusalem, chiar dacă UEFA va decide ca acesta să se dispute în Israel. „Dinamo va juca meciul acolo unde va decide UEFA. Se va prezenta la meci, indiferent de

condițiile teritoriului respectiv, dar nu cred că este normal ca o partidă de fotbal să se dispute sub tensiunea unui factor de conflict”, a punctat președintele clubului *Nicolae Badea*. Partidele din turul al doilea preliminar se vor disputa pe 9-10, respectiv 23-24 august.

În momentul apariției acestui articol, Steaua foarte probabil va fi calificată pentru ultima fază înaintea grupelor Ligii Campionilor. Deși nu au prezentat un joc strălucit, elevii lui *Cosmin Olăroiu* au învins, dând impresia că joacă numai cât trebuie, în deplasare, cu

2-0 pe campioana Sloveniei, ND Gorica. Olăroiu a fost nemulțumit de momentele de deconcentrare ale jucătorilor săi. În caz că Steaua se califică, în al doilea tur preliminar va fi tot cap de serie, datorită rezultatelor bune pe plan internațional și va întâlni vicecampioana Belgiei, Standard Liege. Cosmin Olăroiu, antrenorul echipei Steaua, apreciază că jucătorii săi nu vor avea un meci ușor cu Standard Liege în turul 3 al Ligii Campionilor și prima sa preocupare va fi strângerea câtor mai multe informații despre echipa belgiană.

Un 0-0 de nivel european la Poli-Steaua

La sfârșitul săptămânii trecute a debutat sezonul de toamnă al Ligii I, cum se numește primul eșalon al fotbalului românesc. Cele două echipe din vestul țării, geografic cele mai apropiate pentru românii din Ungaria, au remizat pe teren propriu. UTA, nou promovată echipă a Aradului, a terminat cu 1-1 în fața celor de la Constanța, iar în capitala bănățeană, cei 32.000 de spectatori au putut vedea un derby de nivel continental între Poli și Steaua, chiar dacă pe tabela de marcaj scorul a rămas 0-0.

Din păcate, revenirea „Bătrânei doamne”, cum

este alintată de suporterii arădeni UTA, în prima divizie națională nu a fost urmată de umplerea micuțului stadion, modernizat în grabă. O bună parte a suporterilor a protestat împotriva politicii surprinzătoare a conducerii clubului, care a impus niște prețuri de bilete apropiate occidentale. Noul antrenor *Marius*

Lăcătuș, în ciuda timpului foarte scurt, ce i-a stat la dispoziție, se pare că a reușit să încropească o echipă de nivelul primei divizii, care în marea parte a partidei împotriva celor de la Constanța, a dominat și până la urmă a scos un rezultat de egalitate de 1-1.

La Timișoara sezonul a debutat cu un derby de zile mari, în care Poli și Steaua, actuala campioană a României, au prezentat un joc rapid, de nivel european, dar supratactizat, ceea ce n-a permis un fotbal spectaculos. Nici nu e de mirare. Când pe cele două bănci tehnice se află, *Cosmin Olăroiu* și *Sorin Câțu*, doi

adepti și maeștri ai stilului italian. Meciul s-a disputat în fața unui stadion arhiplin și se pare că suporterii i-au adoptat repede pe cei doi mijlocași de bază veniți de la Dinamo, *Dan Alexa* și *Ștefan Grigorie*. Pe teren s-a dus o luptă echilibrată, cu doar câteva ocazii de gol

mari de ambele părți. Însă în ultimul sfert de oră, Steaua a dovedit că este o echipă mai bine sudată și cu o condiție fizică superioară bănățenilor. Totuși gazdele și în momentele grele au reușit să-și păstreze calmul și scorul de egalitate.

Celelalte rezultate din prima etapă a Ligii I:

Național – Dinamo	1-2
Jiul Petroșani – FC Argeș	0-1
Pandurii Tg. Jiu – Rapid	1-1
Oțelul Galați – CFR Cluj	1-3
Craiova – Vaslui	0-0
Unirea Urziceni – Poli Iași	0-2
Ceahlăul Piatra Neamț – Gloria Bistrița	1-0

TVR 1

Luni 7 august

6.00 Jurnalul 7.10 Film. Cu sufletul pe masă 8.50 Integrame despre integrare 9.35 Ochiul magic (R) **10.30 Bucuriile muzicii: dirijor Horia Andreescu** 11.05 Serial. Justiție militară. Seria a VII-a. Episodul 4. 12.00 Documentar. Hollywood star 12.30 Desene animate. Sabrina 13.00 Jurnal TVR 13.30 Spectacolul lumii... văzut de Ioan Grigorescu. Misterul din Elche 14.30 Kronika. Emisiune în limba maghiară 16.00 Serial. Cory și restul lumii 16.30 Serial. Doctor Becker 17.00 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 18.00 Jurnalul TVR 19.20 Teoria conspirației 20.05 Despre mari români 21.10 Serial CSI-Crime și investigații 23.00 Jurnalul TVR.

Horia Andreescu

Marti 8 august

6.00 Jurnalul TVR 7.10 Film. Lumina care se stinge 8.55 Integrame despre integrare 10.30 Bucuriile muzicii 11.05 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 12.00 Împreună pentru natură (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Serial. Corry și restul lumii 14.30 Oglinda retrovizoare 15.00 Kronika. Emisiune în limba maghiară 16.00 Serial. Corry și restul lumii 16.30 Serial. Doctor Becker 17.00 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 18.00 Jurnalul TVR 19.20 Dalai Lama-cel mai cumințe om al lumii. Documentar 20.45 Interviu cu Irina Szasz 21.10 Serial. CSI-Crime și investigații 23.00 Jurnalul TVR.

Miercuri 9 august

6.00 Jurnalul TVR 7.10 Film. Regăsirea 8.45 Integrame despre integrame 10.30 Bucuriile muzicii 11.05 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 12.00 Vreau să fiu... 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Serial. Corry și restul lumii 14.30 Oameni ca noi 15.00 Convingeri 16.00 Serial. Corry și restul lumii 16.30 Serial. Doctor Becker 17.00 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 18.00 Jurnalul TVR 19.20 Serial. Neveste disperate 20.10 Concert Tarkan 21.10 Serial. CSI-Crime și investigații 23.00 Jurnalul TVR.

Joi 10 august

6.00 Jurnalul TVR 7.10 Film. Trei bărbai și o puștoică 9.35 50 de ani de divertisment în 50 de emisiuni (R) 10.30 Bucuriile muzicii 11.05 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 12.00 Mic, da' voinic! (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Serial. Corry și restul lumii 14.30 Akzente. Emisiune în limba germană 16.00 Serial. Corry și restul lumii 16.30 Serial. Doctor Becker 17.00 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 18.00 Jurnalul TVR 19.20 Serial. Neveste disperate 20.10 Concert Tarkan 21.10 Serial. CSI-Crime și investigații 23.00 Jurnalul TVR.

Vineri 11 august

6.00 Jurnalul TVR 7.10 Film. Greva mamei 8.50 Integrame despre integrame 10.30 Teoria conspirației (R) 11.05 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 12.00 Planeta în jeansi (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Serial. Corry și restul lumii 14.30 Film. A fost odată... 16.00 Serial. Corry și restul lumii 16.30 Serial. Doctor Becker 17.00 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 18.00 Jurnalul TVR 19.20 Film. Evadarea din Alcatraz 21.10 O tură de aventură 21.50 Parfum de glorie... 22.50 Celebritățile timpului tău 23.00 Jurnalul TVR.

Sâmbătă 12 august

6.00 Film. Comoara lui Tarzan 7.30 Desene animate 8.20 Celebritățile timpului tău 8.30 Împreună pentru natură 9.00 Mic, da' voinic! 9.30 Parfum de glorie... cu Cristian Gatu (R) 10.25 Documentar 11.20 O tură de aventură 12.00 Serial. Justiție militară 13.00 Jurnalul TVR 13.20 Deocamdată, proiecte 13.55 Celebritățile timpului tău 14.10 O vedetă... populară 15.30 Film. Fugarii 17.00 Telesciclopedia 18.00 Jurnalul TVR 19.10 TVR 50. De la un show la altul! 21.10 Magazin muzical 22.40 Film. A noua poartă.

Duminică 13 august

6.00 Universul credinței 7.30 Desene animate 8.30 Numai cu acordul minorilor (R) 10.30 Viața satului 12.00 Riverdance, la aniversare. Documentar 13.00 Jurnalul TVR 13.20 Film. Ed 15.05 Festivalul Sighișoara medievă-lă, 2006 16.00 Planeta în jeansi 16.40 Tezaur folcloric 18.00 Jurnalul TVR 19.10 Minutul I... 19.30 Fotbal: Poli Timișoara-Rapid. Meci din Liga I. 22.10 Film. Frida.

TVR 2

Luni 7 august

6.00 Atlas (R) 6.30 Lecția de engleză 7.05 Cronici mediteraneene 8.00 Poftă bună! (R) 8.30 Casa ta (R) 9.00 Plaja lui Măruță 10.30 Coolmea distracției estivale (R) 11.25 De veghe în larg 11.40 Hiroshima. Documentar 13.00 Serial. Fergus Mc Phail 13.30 Serial. Aventuri secrete 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Zona de conflict 16.00 Zestrea românilor 16.35 Serial. Sărutări furate 17.30 Ulița spre Europa 18.00 Roată la roată 18.30 Serial. Dragul de Raymond 19.00 Campionatul European de Atletism 20.00 Motociclistii poticoși 20.30 Ora de știri 21.30 Film. Misterul văduvei.

Marti 8 august

6.00 Serial. Fergus Mc Phail (R) 6.30 Lecția de engleză 7.05 Cronici mediteraneene 8.00 Serial. Sărutări furate (R) 9.00 Plaja lui Măruță 10.30 Campionatul European de Atletism (R) 11.30 Serial. Dragul de Raymond (R) 12.00 Motociclistii poticoși 13.00 Serial... Fergus Mc Phail 13.30 Serial. Aventuri secrete 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Lecția de engleză (R) 16.00 Mărturie 16.35 Serial. Sărutări furate 17.30 Campionatul European de Atletism Rezerva. Film. S-a furat Gioconda 20.00 Școala părinților. Documentar 20.30 Ora de știri 21.30 Film. Fetele din Piața Spania 23.15 Desene animate 23.45 Club Callatis 2006.

Miercuri 9 august

6.00 Serial. Fergus Mc Phail 6.30 Lecția de engleză 7.05 Cronici mediteraneene 8.00 Serial. Sărutări furate 9.00 Plaja lui Măruță 10.30 Campionatul European de Atletism (R) 11.30 Mărturie (R) 12.00 Școala părinților. Documentar 13.00 Serial. Fergus Mc Phail 13.30 Serial. Aventuri secrete 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Lecția de engleză (R) 16.00 Omul între soft și moft 16.35 Serial. Sărutări furate 17.30 Campionatul European de Atletism 20.10 Festivalul Callatis 2006 21.30 Agenda festivalului 22.45 Jurnalul TVR.

Joi 10 august

6.00 Serial. Fergus Mc Phail 6.30 Lecția de engleză 7.05 Cronici mediteraneene 8.00 Serial. Sărutări furate 9.00 Plaja lui Măruță 10.30 Campionatul European de Atletism (R) 13.00 Serial. Fergus Mc Phail 13.30 Serial. Aventuri secrete 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Lecția de engleză (R) 16.35 Serial. Sărutări furate 16.35 Serial. Sărutări furate 17.30 Ulița spre Europa 18.00 Bugetul meu 18.30 Serial. Dragul de Raymond 19.00 Campionatul European de Atletism 20.10 Festivalul Callatis 2006 21.30 Agenda festivalului 21.45 Festivalul Callatis 2006. 22.45 Jurnalul TVR.

Vineri 11 august

6.00 Serial. Fergus Mc Phail 6.30 Lecția de engleză 7.05 Cronici mediteraneene 8.00 Serial. Sărutări furate 9.00 Plaja lui Măruță 10.30 Campionatul European de Atletism (R) 11.30 Serial. Dragul de Raymond 12.00 Enigme în Carpați 13.00 Serial. Fergus Mc Phail 13.30 Serial. Aventuri secrete 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Tennis 16.35 Serial. Sărutări furate 17.30 Ulița spre Europa 18.00 Campionatul European de Atletism 20.10 Festivalul Callatis 21.30 Agenda festivalului 21.45 Festivalul Callatis 2006 22.45 Jurnalul TVR 23.15 Club Callatis 2006.

Sâmbătă 12 august

6.00 Pescar hoinar (R) 6.30 Minorități sub trei dictaturi (R) 7.30 Megatehnicus 8.00 D'ale lu' Mitică (R) 9.00 Natură și aventură 9.30 ZOOM/2 10.00 Info... baza în direct 10.30 Serial. Școala micilor vrăjitoare 11.00 Serial. Andromeda 12.00 Pop/rock story 12.35 Serial. Amy 13.30 Bazar (R) 14.00 Film. Via sacra 15.00 Campionatul European de Atletism 16.00 Fotbal: Ceahlăul Piatra Neamț-CFR Cluj 18.00 Serial. Stargate Atlantis 19.00 Campionatul European de Atletism 20.10 Festivalul Callatis 2006 21.30 Agenda festivalului 21.45 Festivalul Callatis 2006 22.45 Jurnalul TVR 23.15 Club Callatis 2006.

Duminică 13 august

6.30 ZOOM/2 (R) 6.30 Info... baza în direct (R) 7.30 Dincolo de cântec 8.00 Ferma 9.00 Pescar hoinar 10.00 Roată la roată 10.30 Motomagia 11.00 Documentar. Hiroshima 12.00 Slăgare... în revenire 13.00 Casa ta 13.30 Poftă bună! 14.00 Serial. Lois și Clark - noile aventuri ale lui Superman 15.00 Campionatul European de Atletism 17.30 Hollywood: Necenzurat 18.00 Zile care au zguduit lumea. Documentar 19.00 Serial. Crimă în suburbie 20.10 Festivalul Callatis 2006 21.30 Agenda festivalului 21.45 Festivalul Callatis 22.45 Jurnalul TVR 23.15 Club Callatis 2006.

Luminița Anghel
la festivalul Callatis

ÎN LIMBA MATERNĂ emisiune radiofonică în limba română

7 AUGUST, LUNI (Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere

8 AUGUST, MARȚI (Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere

9 AUGUST, MIERCURI (Petrul Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.15: Comentariul săptămânii (Al. Ardelean) 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport - rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avanspremiera „Ecranul Nostru” 11.55: Încheiere

10 AUGUST, JOI (Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20: Nota săptămânii de Edda Illyés 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: O șansă istorică: Uniunea Europeană 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

11 AUGUST, VINERI (Petrul Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Revista presei „Foia românească” 10.55: Avanspremiera „Ecranul Nostru” 11.00: Magazinul „Lumea femeilor” 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

12 AUGUST, SÂMBĂȚĂ (Iulia Kaupert)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.00: Party Time - magazin de muzică ușoară 15.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.58: Încheiere

13 AUGUST, DUMINICĂ (Petrul Cîmpian)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.35: Sinteza știrilor săptămânii 14.45: Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.00: Magazinul „Lumea femeilor” (reeluare) 15.30: Emisiune religioasă baptistă 15.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00-19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, în afară de frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

9 august 2006 (mtv ora 13.30)

Reluare: 10 august 2006 (m2 ora 14.30)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Camera de luat vederi a emisiunii în limba română ne va duce în acele localități bihorene, unde pentru prima dată s-au inițiat alegeri de autogovernări românești și unde până acum nu a existat nici o instituție românească, precum nici la recensământ nu s-a declarat nimeni de român. În a doua parte a emisiunii, Marta Braunsteiner Maghiaru, director la Oficiul pentru Minorități ne va vorbi despre următoarea perioadă - cea a desemnării candidaților - a alegerilor minoritare din 2006.

Realizator: Aurel Becan

PROGRAMUL TVR TIMIȘOARA

Interval orar 16.30-19.00, pe frecvența TVR2

Luni, 7 august 2006

15.30-16.00 Cronica germană (emisiune în limba germană) 16.00-16.30 Planuri de casă 16.30-17.00 Partener TVR Timișoara 17.00-17.20 Jurnal regional 17.20-17.30 Omul zilei.

Marti, 8 august 2006

15.30-16.00 Exclusiv 16.00-17.00 Magazin estival 17.00-17.20 Jurnal regional 17.20-17.30 Omul zilei.

Miercuri, 9 august 2006

15.30-16.00 Panoramic sud-vest 16.00-17.00 Viața la țară 17.00-17.20 Jurnal regional 17.20-17.30 Omul zilei.

Joi, 10. august 2006

15.30-16.00 Sănătate (reeluare) 16.00-16.30 Dru-muri aproape (reeluare) 16.30-17.00 Arhiva de top 17.00-17.20 Jurnal regional 17.20-17.30 Omul zilei.

Vineri, 11 august 2006

15.30-16.00 Orizonturi sârbești 16.00-17.00 Magazin estival 17.00-17.20 Jurnal regional 17.20-17.30 Omul zilei.

Sâmbătă, 12 august 2006

16.00-17.00 Fotbal - Liga I.

Duminică, 13 august 2006

16.00-17.30 Cântecul de acasă 17.30-18.00 Români de lângă noi - Olariada.

Anunțuri

❑ Caut agent comercial-distribuitor în Ungaria - România pentru lenjerie de pat din lână (Kasmir-Merino) și accesorii. Vorbesc românește. Mobil: +36-30/925-5583. E-mail: ktt.tibor@free-mail.hu.

❑ De vânzare (chirie) în Köröstarcsa pe drum principal clădire chiar cu srl. (2, fost fab. de paste făinoase). Se poate folosi pentru orice activitate chiar în asociere (magazin, depozit-punct de vânzare legume-fructe, croitorie, vulcanizare etc.).Vorbesc românește. Mobil: +36-30/925-5583. E-mail: ktt.tibor@mail.globonet.hu.

Soluție din pagina a 13-a

2	3	5	9	1	7	8	4	6
4	7	6	3	2	8	1	9	5
8	9	1	4	6	5	2	3	7
6	2	8	5	3	4	7	1	9
5	1	7	2	9	6	4	8	3
3	4	9	7	8	1	6	5	2
9	6	3	8	4	2	5	7	1
1	5	4	6	7	3	9	2	8
7	8	2	1	5	9	3	6	4

<http://www.free-sudokus.com>

Unitate prin diversitate Uniunea Europeană

Întrebări, teme permanente:

- ❖ Ce ne așteaptă în Uniunea Europeană
- ❖ Aderare - avantaje și dezavantaje
- ❖ Euroregiune - colaborare transfrontalieră
- ❖ Cetățean european - multiculturalitate, multilingvism

Program radiofonic: 7 august, luni - ora 19.00

- Kossuth URH: 66,29 MHz și 66,14 MHz

- Frecvențele posturilor teritoriale

Gurmania 2006

Păstrătorii de tradiții din Chitighaz

Elena Jurjescu - Todi

Concursul de gătit

Membrii juriului

Ansamblul „Ghiocelul” din Giroc

Oaspeții la festival

Gemelele Ana și Maria Jula

Chitighăzenii la concert

FOAIA
românească
4 august 2006
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Rita Păcș, Ștefan Crăsta, Anca Liana Crișan. Tehnoredactare computerizată: Ștefan Mihailov. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Bichișciaba, str. Luther nr. 5/B. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2006: 3 luni 1050 forinți; 6 luni 2100 forinți; 1 an 4200 forinți. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja.